

Optimalizace základu daně z příjmů u vybrané fyzické osoby

Adéla Machálková

Bakalářská práce
2022

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky
Ústav financí a účetnictví

Akademický rok: 2021/2022

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: Adéla Machálková
Osobní číslo: M19166
Studijní program: B6202 Hospodářská politika a správa
Studijní obor: Účetnictví a daně
Forma studia: Prezenční
Téma práce: Optimalizace základu daně z příjmů u vybrané fyzické osoby

Zásady pro vypracování

Úvod

Definujte cíle práce a použité metody zpracování práce.

I. Teoretická část

- Proveďte průzkum literárních pramenů a zpracujte získané teoretické a metodické poznatky týkající se daně z příjmů fyzických osob.

II. Praktická část

- Charakterizujte vybranou fyzickou osobu a analyzujte její současný stav daňové povinnosti.
- Navrhněte možnosti daňové optimalizace u vybrané fyzické osoby.

Závěr

Rozsah bakalářské práce: cca 40 stran
Forma zpracování bakalářské práce: tištěná/elektronická

Seznam doporučené literatury:

- BORIA, Pietro. *Taxation in European Union*. 2nd ed. Cham: Springer, 2017, 208 s. ISBN 978-3-319-53918-8.
- HNÁTEK, Miloslav. *Zcela legální daňové triky: pro podnikatele, svobodná povolání, pronajímatele, zaměstnance, studenty, seniory*. 5. vyd. Praha: Esap, 2021, 263 s. ISBN 978-80-907398-3-3.
- JÁNOŠÍKOVÁ, Petra. *Daňové právo de lege lata*. 2. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2018, 156 s. ISBN 978-80-7380-687-3.
- KLIMEŠOVÁ, Ludmila. *Daňová optimalizace*. 2. vydání. Praha: Ústav práva a právní vědy, 2018, 274 s. ISBN 978-80-87974-17-9.
- PTÁČKOVÁ MÍSAŘOVÁ, Petra a Milena OTAVOVÁ. *Daň z příjmů srozumitelně*. 2. vyd. Ostrava: Key Publishing, 2018, 168 s. ISBN 978-80-7418-295-2.

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. Blanka Jarolímová**
Ústav financí a účetnictví

Datum zadání bakalářské práce: **11. února 2022**
Termín odevzdání bakalářské práce: **20. května 2022**

L.S.

prof. Ing. David Tuček, Ph.D.
děkan

prof. Dr. Ing. Drahomíra Pavelková
garant studijního programu

Ve Zlíně dne 11. února 2022

PROHLÁŠENÍ AUTORA

BAKALÁŘSKÉ/DIPLOMOVÉ PRÁCE

Prohlašuji, že

- beru na vědomí, že odevzdáním diplomové/bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby;
- beru na vědomí, že diplomová/bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k prezenčnímu nahlédnutí, že jeden výtisk diplomové/bakalářské práce bude uložen na elektronickém nosiči v příruční knihovně Fakulty managementu a ekonomiky Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně;
- byl/a jsem seznámen/a s tím, že na moji diplomovou/bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 2 a 3 autorského zákona mohu užít své dílo – diplomovou/bakalářskou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen připouští-li tak licenční smlouva uzavřená mezi mnou a Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně s tím, že vyrovnání případného přiměřeného příspěvku na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše) bude rovněž předmětem této licenční smlouvy;
- beru na vědomí, že pokud bylo k vypracování diplomové/bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tedy pouze k nekomerčnímu využití), nelze výsledky diplomové/bakalářské práce využít ke komerčním účelům;
- beru na vědomí, že pokud je výstupem diplomové/bakalářské práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji,

1. že jsem na diplomové/bakalářské práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.
2. že odevzdaná verze diplomové/bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

Ve Zlíně

Jméno a příjmení:

.....
podpis diplomanta

ABSTRAKT

Bakalářská práce se zabývá tématem daňové optimalizace daně z příjmů fyzických osob v České republice. Tato práce je rozdělena na část teoretickou a praktickou. V obecně teoretické části je zpracován průzkum literárních pramenů, potřebných pro optimalizaci daně z příjmů vybrané osoby. V části praktické je proveden výpočet daňové povinnosti při využití paušální daně a následně je provedena analýza jednotlivých možností daňové optimalizace fyzické osoby. Součástí praktické části je i výpočet sociálního a zdravotního pojištění.

Klíčová slova: Daň z příjmů fyzických osob, daňová optimalizace, paušální daň, paušální výdaje, spolupracující osoba, zdravotní pojištění, sociální pojištění.

ABSTRACT

The bachelor thesis deals with the topic of tax optimization of the personal income tax in the Czech Republic. This thesis is divided into theoretical and practical part. In the general theoretical part, the research of literary sources necessary for the optimization of income tax of a selected natural person is elaborated. In the practical part, the calculation of tax liability using the flat-rate tax is performed and then the analysis of individual options for tax optimization of a natural person is carried out. The practical part also includes the calculation of social and health insurance.

Keywords: Personal income tax, tax optimization, flat-rate tax, lump sum expenditure, cooperating person, health insurance, social insurance.

Ráda bych poděkovala své vedoucí bakalářské práce paní Ing. Blance Jarolímové, nejen za cenné rady a odborné vedení, které mi pomohlo při zpracování této bakalářské práce, ale také za její čas a ochotu, kterou mi věnovala. Dále bych ráda poděkovala podnikateli, který mi poskytl podklady pro mou bakalářskou práci.

Prohlašuji, že odevzdaná verze bakalářské/diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

OBSAH

ÚVOD	9
CÍLE A METODY ZPRACOVÁNÍ PRÁCE	10
I TEORETICKÁ ČÁST	11
1 DAŇOVÝ SYSTÉM	12
1.1 POŽADAVKY NA DAŇOVÝ SYSTÉM.....	12
2 DAŇ	14
2.1 FUNKCE DANĚ	14
2.2 ČLENĚNÍ DANÍ	15
3 ZÁKLADNÍ POJMY	17
3.1 DAŇOVÝ SUBJEKT A DAŇOVÝ OBJEKT	17
3.2 ZÁKLAD DANĚ A SAZBA DANĚ	17
3.3 ZDAŇOVACÍ OBDOBÍ.....	17
4 DAŇ Z PŘÍJMU FYZICKÝCH OSOB	18
4.1 POPLATNÍCI DANĚ Z PŘÍJMŮ FYZICKÝCH OSOB	18
4.2 PŘEDMĚT DANĚ Z PŘÍJMU FYZICKÝCH OSOB	18
4.2.1 § 6 Příjmy ze závislé činnosti.....	18
4.2.2 § 7 Příjmy ze samostatné činnosti	20
4.2.3 § 8 Příjmy z kapitálového majetku.....	20
4.2.4 § 9 Příjmy z nájmu	21
4.2.5 § 10 Ostatní příjmy.....	21
4.3 PŘÍJMY OSVOBOZENÉ OD DANĚ	22
4.4 PAUŠÁLNÍ DAŇ	23
4.5 ZÁKLAD DANĚ FYZICKÝCH OSOB.....	24
4.6 VÝPOČET A SAZBA DANĚ	24
4.7 SCHÉMA VÝPOČTU DANĚ	25
4.8 DAŇOVÉ PŘIZNÁNÍ	25
4.9 ZÁLOHY	26
5 DAŇOVÁ OPTIMALIZACE	28
5.1 DAŇOVÉ VÝDAJE	28
5.1.1 Skutečné výdaje	28
5.1.2 Paušální výdaje.....	28
5.2 POLOŽKY SNIŽUJÍCÍ ZÁKLAD DANĚ.....	29
5.2.1 Nezdanitelná část základu daně	29
5.2.2 Odčitatelné položky	30
5.3 SLEVY NA DANI	31

5.4	DAŇOVÉ ZVÝHODNĚNÍ	33
5.5	SPOLUPRACUJÍCÍ OSOBY	34
6	SOCIÁLNÍ POJISTNÉ.....	36
6.1	SOCIÁLNÍ ZABEZPEČENÍ.....	36
6.1.1	Výpočet pojistného na sociální zabezpečení.....	36
6.2	ZDRAVOTNÍ POJIŠTĚNÍ.....	38
6.2.1	Výpočet a odvod pojistného na zdravotní pojištění	38
6.3	PŘEHLED O PŘÍJMECH A VÝDAJÍCH OSVČ.....	39
II	PRAKTICKÁ ČÁST	40
7	PŘEDSTAVENÍ FYZICKÉ OSOBY	41
8	DAŇOVÁ POVINNOST PODNIKATELE	42
8.1	PAUŠÁLNÍ DAŇ	42
8.2	SKUTEČNÉ A PAUŠÁLNÍ VÝDAJE	42
8.3	NEZDANITELNÉ ČÁSTI ZÁKLADU DANĚ.....	43
8.4	SLEVVY NA DANI A DAŇOVÉ ZVÝHODNĚNÍ	43
9	OPTIMALIZACE DAŇOVÉ POVINNOSTI.....	45
9.1	PAUŠÁLNÍ VÝDAJE.....	45
9.2	OPTIMALIZACE ZD ZA POMOCI SPOLUPRACUJÍCÍCH OSOB	47
9.2.1	Rozdělení příjmů na spolupracující manželku	48
9.2.2	Rozdělení příjmů na spolupracující neteř	53
9.2.3	Rozdělení příjmů na spolupracující manželku a neteř	59
10	ZHODNOCENÍ A DOPORUČENÍ.....	62
	ZÁVĚR	65
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	66
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK.....	69
	SEZNAM OBRÁZKŮ	70
	SEZNAM TABULEK.....	71
	SEZNAM PŘÍLOH.....	73
	PŘÍLOHA P I: PŘÍZNÁNÍ K DANI Z PŘÍJMŮ FYZICKÝCH OSOB.....	74
	PŘÍLOHA P II: PŘEHLED O PŘÍJMECH A VÝDAJÍCH ZP	80
	PŘÍLOHA P III: PŘEHLED O PŘÍJMECH A VÝDAJÍCH ČSSZ.....	81

ÚVOD

Daně se týkají každého z nás, jelikož se s nimi setkáváme v různé podobě dnes a denně. Daň je povinnou, zákonem uloženou platbou občanů určenou na financování výdajů státu. Daňová soustava je souhrn všech daní, které mají toto financování zajistit. Jednou z nejdůležitějších a zároveň také nejsložitějších daní je daň z příjmů fyzických osob. Stávající daňové předpisy daně z příjmů fyzických osob platí od roku 1993 a pro její důležitost dochází často k novelizacím zákona, někdy i několikrát do roka, a proto je mnohdy obtížné se v této dani orientovat.

Každý daňový subjekt se snaží svou daňovou povinnost co nejvíce snížit. Z důvodu rozsahu a častým změnám v daňových předpisech je však obvykle pro daňové subjekty složité se v těchto předpisech vyznat, a tak často odvedou na daních více, než by museli. Znalost zákona však může přinést značné úspory na dani. Z tohoto důvodu jsem si zvolila toto téma a ve své bakalářské práci se zabývám možnostmi, jak lze snížit daňovou povinnost podnikatele, který provozuje podnikání jako svou hlavní činnost.

Na základě získaných teoretických poznatků existuje celá řada postupů, jak si v rámci platné legislativy lze snížit daňové zatížení. Daňová optimalizace je legální cesta, jak lze snížit daňovou povinnost bez porušení zákona. V bakalářské práci se zabývám vhodnou volbou uplatnění výdajů a rozdělením základu daně na spolupracující osoby.

Daňovou optimalizací je ovlivněno i sociální a zdravotní pojištění, které je podnikatel povinen odvádět. Povinné odvody na zdravotní a sociální pojištění lze brát jako jistý druh odvodového zatížení fyzických osob.

Předmětem bakalářské práce je poskytnout základní informace o příjmech a výdajích podnikatele a navrhnout varianty, jak lze optimalizovat daňovou povinnost a odvody na zdravotní a sociální pojištění u vybraného podnikatele. Následně budou jednotlivé varianty zhodnoceny a bude vybrán nejvýhodnější způsob optimalizace daně z příjmů a sociálního a zdravotního pojištění za rok 2022.

CÍLE A METODY ZPRACOVÁNÍ PRÁCE

Hlavním cílem bakalářské práce je na základě analýzy právních předpisů a současné hospodářské situace podnikatele navrhnout opatření, jak optimalizovat jeho daňovou povinnost v oblasti daně z příjmů fyzických osob, a také výpočet a stanovení optimální varianty povinných odvodů na zdravotní a sociální pojištění. Bakalářská práce je rozdělena na část teoretickou a část praktickou. Mezi metody, které budou použity k dosažení hlavního cíle bakalářské práce, patří literární rešerše, sběr a analýza potřebných dat a zhodnocení současného stavu.

V teoretické části jsou na základě rešerše odborné literatury a jednotlivých legislativních dokumentů zpracovány podklady pro správné stanovení daně z příjmů fyzických osob a výpočet odvodů pojistného na zdravotní pojištění příslušné zdravotní pojišťovně a sociální pojištění příslušné Okresní správě sociálního zabezpečení.

Poznatky získané v teoretické části jsou aplikovány v praktické části při optimalizaci daňové povinnosti podnikatele, se záměrem stanovení co nejnižšího daňového zatížení podnikatele v rámci platné legislativy a stanovení pojistného na sociální a zdravotní pojištění. V praktické části budu porovnávat daňovou povinnost poplatníka při využití skutečných výdajů, paušálních výdajů a režimu paušální daně.

Práce se bude zaměřovat pouze na příjmy ze samostatně výdělečné činnosti podnikatele. Bude zde stanoveno sestavení výpočtu daňové povinnosti, dále uvedeny slevy na dani a daňové zvýhodnění na vyživované dítě. Navrženo bude několik variant daňové optimalizace a využití možnosti rozdělení základu daně na spolupracující osoby, kterými je podnikatelova manželka a neteř. Výsledkem bakalářské práce bude zhodnocení a doporučení pro snížení odvodového zatížení podnikatele.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 DAŇOVÝ SYSTÉM

Daňový systém lze charakterizovat jako souhrn plateb (soubor daní), které se na daném území vybírají a jsou příjmem do veřejného rozpočtu. Účelem daňového systému je koncentrovat tyto platby tak, aby došlo k zajištění funkcí státu. (Jánošíková, 2018, s. 16)

K získání příjmů do veřejného rozpočtu je využíváno několik druhů daní, které tvoří daňovou soustavu. Daňová soustava tak tvoří veškeré daně, které jsou na území České republiky vybírány. Daňový systém není jen soustava daní, ale také sem spadají instituce, které správu daní zabezpečují. (Jánošíková, 2018, s. 18)

Na jedné straně daňového systému stojí veřejný zájem s cílem zajistit rozvoj obecných cílů a na druhé straně stojí ochranné hodnoty individuální sféry z titulu osobní svobody a platební schopnosti. (Boria, 2017, s. 4)

1.1 Požadavky na daňový systém

Na daňový systém i na jednotlivé daně jsou zpravidla kladeny požadavky, mezi které Vančurová (2020, s. 54) řadí spravedlnost, efektivnost, pružnost a stabilitu.

Daňový systém by měl být pro všechny **spravedlivý**, a proto částka, kterou subjekt odvádí ve formě daně, by měla odpovídat jeho možnostem a prospěchu. Existují dva základní principy spravedlnosti, a to princip prospěchu a princip platební schopnosti. (Vančurová, Láchová a Zídková, 2020, s. 54)

Princip platební schopnosti říká, že poplatníci by měli platit daně dle svých platebních možností. Součástí principu platební schopnosti existují dvě pojetí spravedlnosti, které musí platit současně: princip horizontální spravedlnosti a princip vertikální spravedlnosti. Princip horizontální spravedlnosti spočívá v tom, že poplatníci, kteří pociťují stejný celkový užitek, by měli platit stejnou daň. Princip vertikální spravedlnosti požaduje, aby ti, kteří mají vyšší platební schopnost, platili vyšší daň. (Hamerníková, 2017, s. 128)

Principem prospěchu se rozumí, že by každý měl být zdaněn úměrně podle prospěchu, který má z veřejných služeb, z čehož plyne, že osoba, která má větší prospěch z těchto veřejných služeb, by měla platit vyšší daň a naopak. (Vančurová, Láchová a Zídková, 2020, s. 54)

Ve skutečnosti spotřebu veřejných statků spravedlivě rozdělit mezi poplatníky nelze. Princip prospěchu lze uplatnit především u poplatků. Některé daně se poplatkům podobají, jde o daň silniční či majetkovou.

Daňová soustava by měla zajišťovat **efektivnost** zdanění. Náklady zdanění by tedy měly být co nejnižší, jak na straně daňového subjektu, tak i na straně státu. Měl by tak být minimalizován rozdíl mezi ztrátou daňových subjektů a výnosem veřejných rozpočtů. (Klimešová, 2018, s. 14)

Daňový systém má být **pružný** tak, aby byl schopen reagovat na vývoj ekonomiky a požadavky společnosti, zároveň by však měl být dostatečně **stabilní**. Pružnost a stabilita je dosahována tím, že daně přímé, jako je například daň z příjmů, reagují na to, jak se vyvíjí ekonomika státu. Opakem je to například u nepřímých daní, kdy nezáleží na vývoji ekonomiky a tyto daně jsou stálejší a stabilnější. (Klimešová, 2018, s. 15)

2 DAŇ

„Daň je definována jako povinná, nenávratná, zákonem určená platba do veřejného rozpočtu. Je to platba neúčelová a neekvivalentní.“ (Ptáčková Mísařová a Otavová, 2018, s. 11)

Podle Ptáčkové Mísařové a Otavové (2018, s. 13) jsou daně příjmem veřejných rozpočtů jako je státní rozpočet, rozpočty vyšších stupňů územní samosprávy nebo také veřejné fondy.

Nenávratnost daně znamená, že zaplacenou daň nelze požadovat zpět. (Ptáčková Mísařová a Otavová, 2018, s. 21)

Neúčelovostí daně se rozumí, že není určeno, na jaký projekt bude konkrétní daň použita, ale stane se součástí veřejného rozpočtu, z něhož se budou financovat různé veřejné projekty. (Kubátová, 2018, s. 16)

Daň je neekvivalentní, protože subjekt, který daň zaplatí, nedostane žádný konkrétní ekvivalent. Poplatník tak nemá nárok na protihodnotu ve stejné výši, která dopovídá jeho odvedené dani. (Klimešová, 2018, s. 12)

2.1 Funkce daně

Daně, jako nedílná součást ekonomiky, mají celou řadu funkcí. Mezi ty nejdůležitější patří funkce fiskální, alokační, redistribuční a stabilizační. (Klimešová, 2018, s. 28)

Fiskální funkce je základní a zároveň nejstarší funkcí daní. Tato funkce spočívá v získávání finančních prostředků do veřejného rozpočtu a tím dochází k financování veřejných statků. (Klimešová, 2018, s. 29)

Alokační funkce je uplatněna ve chvíli, kdy tržní mechanismy nejsou schopny zajistit efektivnost v alokaci zdrojů. Stát tak zajistí alokaci veřejných prostředků tam, kam jich trh vkládá málo, ale jsou potřeba pro efektivní plnění povinností státu (například vloží prostředky do školství nebo do armády), anebo naopak odebere prostředky z oblastí, kde je jich mnoho (například zdanění ekologické). (Kubátová, 2018, s. 19)

Redistribuční funkce zmírňuje rozdíly v příjmech, kdy ve větší míře jsou vybírány daně od bohatších, kteří mají vyšší příjmy nebo vyšší majetek a poté prostřednictvím transferových plateb stát zvyšuje příjmy chudším. (Klimešová, 2018, s. 29)

Stabilizační funkce spočívá ve zmírňování cyklických výkyvů pomocí zásahů vlády do ekonomiky prostřednictvím změn daní a státních výdajů s cílem zajistit dostatečnou

zaměstnanost a cenovou stabilitu. Daně by tak měly být v období krize nižší, a naopak v období konjunktury by měly dosahovat vyšších hodnot. (Kubátová, 2018, s. 19)

2.2 Členění daní

Daně je možné klasifikovat z různých hledisek. Mezi nejzákladnější klasifikaci patří členění na daně přímé a nepřímé, dle vazby na důchod poplatníka. (Kubátová, 2018, s. 20)

Přímé daně

Přímé daně jsou ty daně, které platí poplatník a nemůže je přenést na jiný subjekt. (Ptáčková Mísařová a Otavová, 2018, s. 13)

Přímé daně jsou vyměřeny na základě příjmu nebo majetku poplatníka, a ten se jim nemůže ani vyhnout, ani je částečně převést na jiný ekonomický subjekt. Daně jsou adresné a přihlíží k majetkové či důchodové situaci osoby, která si jejich výši mnohdy vypočítá sama a sama si je také odvádí, nebo alespoň jejich hodnotu zná. (Široký, 2016, s. 26)

Za přímé daně jsou považovány:

- daň z příjmu fyzických osob,
- daň z příjmu právnických osob,
- daň z nemovitých věcí,
- daň silniční (vztahuje se na podnikatele, kteří pro své podnikání využívají silniční motorová vozidla),
- daň s hazardních her. (Ptáčková Mísařová a Otavová, 2018, s. 13)

Nepřímé daně

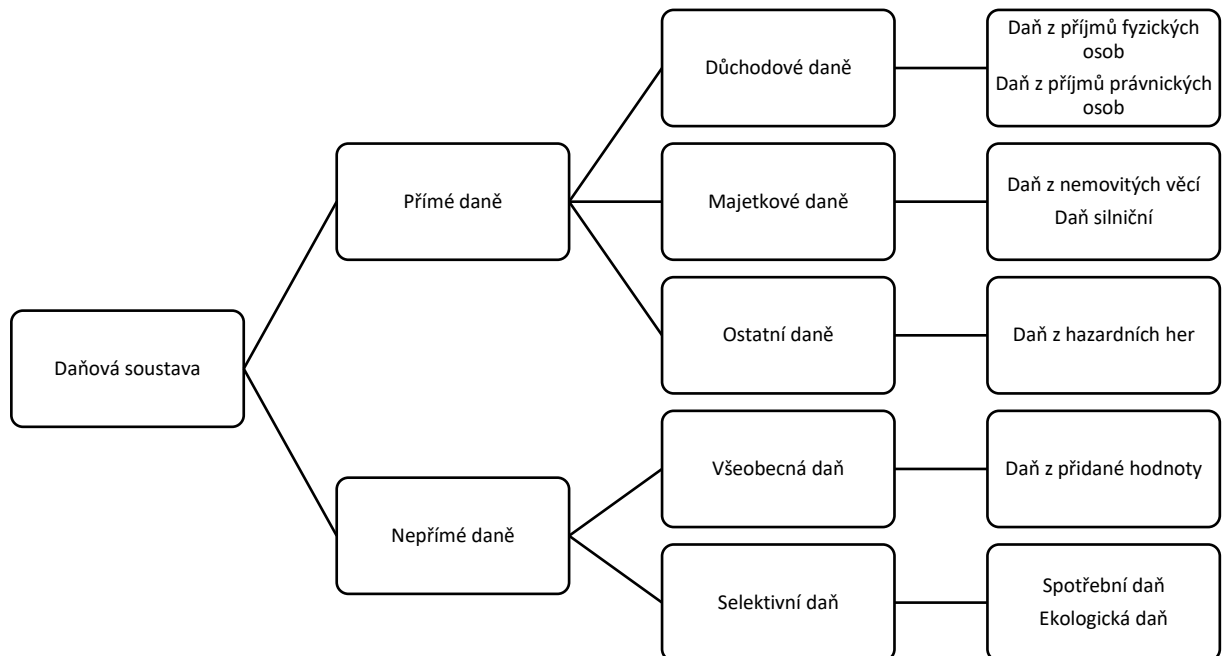
U nepřímých daní jsou plátce a poplatník dvě různé osoby, což znamená, že subjekt, který daň odvádí, tyto daně neplatí z vlastního důchodu, ale jedná se o typ daní, které kupující zaplatí v ceně zboží a odvede je prodávající. (Kubátová, 2018, s. 20)

Za nepřímé daně jsou považovány:

- daň z přidané hodnoty (DPH),
- spotřební daň, kam spadá daň z lihu, daň z vína a meziproductů, daň z piva, daň z minerálních olejů a daň z tabákových výrobků, daň ze zahříváných tabákových výrobků a daň ze surového tabáku,

- ekologická daň, která zahrnuje daň z elektřiny, daň ze zemního plynu a daň z paliv.
(Vančurová a Láchová, 2018, s. 62-63)

Následující obrázek č. 1 zobrazuje členění daňové soustavy na daně přímé a nepřímé.

Obrázek 1: Daňová soustava (vlastní zpracování dle Ptáčkové Misařové a Otavové, 2018, s. 13)

3 ZÁKLADNÍ POJMY

3.1 Daňový subjekt a daňový objekt

Za **daňový subjekt** se považuje osoba, která má povinnost odvádět nebo platit daň. Daňový subjekt se dělí na dva druhy, a to na poplatníky daně a plátce daně. (Ptáčková Mísařová a Otavová, 2018, s. 11)

Poplatníkem daně je osoba, jak fyzická, tak i právnická, která je nositelem daňového břemene a její příjmy nebo majetek jsou podrobeny dani, má tedy povinnost daň přiznat v daňovém přiznání a zaplatit. (Jánošíková, 2018, s. 24)

Plátce daně má ze zákona povinnost odvést daň, kterou vybral nebo srazil od jiných subjektů, kteří mají povinnost daň zaplatit. (Jánošíková, 2018, s. 24)

Plátce přejímá povinnost za poplatníka a s tím na sebe bere i všechna rizika. Případné neodvedení daně plátcem je následně vymáháno po plátcovi, nikoliv po poplatníkovi. (Beránek, 2021, s. 51)

Daňovým objektem se rozumí veličina, ze které se daň vyměřuje. Mezi objekty řadíme hlavu, majetek, spotřebu a důchod. Jednoznačným určením rozsahu objektu zdanění je předmět daně. (Jánošíková, 2018, s. 25)

3.2 Základ daně a sazba daně

Stanovení daně se neobejde bez dvou konstrukčních prvků – základu daně a sazby daně. Základem daně se rozumí předmět daně, který je upraven podle daňových zákonů a je vyjádřen ve fyzických jednotkách (například m^2) nebo v hodnotovém neboli peněžním vyjádření. Z daňového základu se pomocí sazby daně vypočítá daňová povinnost. (Ptáčková Mísařová a Otavová, 2018, s. 18)

Sazba daně je jakýsi algoritmus, díky němuž se ze základu daně, sníženého o nezdanitelné části daně, stanoví daňová povinnost. (Vančurová a Láchová, 2018, s. 24)

3.3 Zdaňovací období

Zdaňovací období představuje určité časové období, za které se stanovuje základ daně a daňová povinnost. U fyzických osob je zdaňovacím obdobím vždy kalendářní rok, který trvá od 1. 1. do 31. 12. (Marková, 2020, s. 14)

4 DAŇ Z PŘÍJMU FYZICKÝCH OSOB

Daň z příjmů fyzických osob je vymezena zákonem č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů v platném znění.

4.1 Poplatníci daně z příjmů fyzických osob

Poplatníkem daně z příjmů fyzických osob je fyzická osoba, která je daňovým rezidentem České republiky nebo daňovým nerezidentem a vztahuje se na ni daňová povinnost. (Česko, 1992c)

Poplatníci jsou daňovými rezidenty v případě, že mají bydliště na území České republiky nebo se zde obvykle zdržují. Daňová povinnost rezidentů se vztahuje na příjmy, které plynou ze zdrojů na území České republiky a ze zahraničí. Jedná se o poplatníky s neomezenou daňovou povinností. (Dvořáková, 2013, s. 23-24)

Daňový nerezidenti jsou opakem daňových rezidentů, to znamená, že jsou to fyzické osoby, které na území České republiky nemají bydliště, obvykle se na tomto území nezdržují nebo se zde zdržují pouze z důvodu studia nebo léčení. Dále jsou daňovými nerezidenty fyzické osoby na základě mezinárodních smluv o zamezení dvojího zdanění. Daňoví nerezidenti jsou poplatníci s omezenou daňovou povinností, což znamená, že jejich daňová povinnost se vztahuje pouze na příjmy plynoucí z území České republiky. (Dvořáková, 2013, s. 23-24)

4.2 Předmět daně z příjmu fyzických osob

V zákoně o daních z příjmů je vymezeno pět skupin, které jsou předmětem daně z příjmů fyzických osob. Tyto příjmy mohou být jak peněžní, nepeněžní tak i dosažené směnou.

Předmětem daně z příjmů fyzických osob jsou

- a) příjmy ze závislé činnosti (§ 6),
- b) příjmy ze samostatné činnosti (§ 7),
- c) příjmy z kapitálového majetku (§ 8),
- d) příjmy z nájmu (§ 9),
- e) ostatní příjmy (§ 10). (Česko, 1992c)

4.2.1 § 6 Příjmy ze závislé činnosti

Příjmy ze závislé činnosti nalezneme v § 6 ZDP.

Mezi příjmy ze závislé činnosti patří

a) plnění v podobě

1. příjmu ze současného nebo dřívějšího pracovněprávního, služebního nebo členského poměru a obdobného poměru, v nichž poplatník při výkonu práce pro plátce příjmu je povinen dbát příkazů plátce,
2. funkčního požitku,

b) příjmy za práci

1. člena družstva,
2. společníka společnosti s ručením omezeným,
3. komandistů komanditní společnosti,

c) odměny

1. člena orgánu právnické osoby,
2. likvidátora,

d) příjmy ze současného, budoucího nebo dřívějšího výkonu činnosti, ze které plynou příjmy podle písmen a) až c), bez ohledu na to, jestli tyto příjmy ze závislé činnosti plynou od plátce, u kterého poplatník činnost vykonává či nevykonává. (Česko, 1992c)

Do příjmů ze závislé činnosti patří i nepeněžní příjmy. Příkladem nepeněžního příjmu je poskytnutí motorového vozidla zaměstnavatelem pro soukromé a služební účely zaměstnance. Za příjem je považována částka ve výši 1 % vstupní ceny vozidla za každý započatý kalendářní měsíc poskytnutí vozidla a tato částka musí mít minimální hodnotu 1 000 Kč.

Daň je odváděna měsíčně zaměstnavatelem, a to buď formou zálohové daně nebo daně srážkové. **Srážkovou daň** srazí zaměstnavatel zaměstnanci přímo ze mzdy v případě, kdy zaměstnanec nepodepíše u svého zaměstnavatele Prohlášení k dani a jedná-li se o příjmy plynoucí na základě DPP (do 10 000 Kč/měsíc) nebo pokud příjmy nepřesahují u téhož plátce daně za kalendářní měsíc částku, která je rozhodná pro účast zaměstnance na nemocenském pojištění (3 500 Kč/měsíc). Srážková daň je konečná a není třeba ji uvádět v daňovém priznání. **Zálohová daň** je aplikována ve všech ostatních případech a je strhávána ze mzdy ve formě záloh. Výhodou zálohové daně je, že poplatník prostřednictvím

podepsaného Prohlášení poplatníka může uplatňovat měsíční slevu na platníka, slevu na studenta a také daňové zvýhodnění. (Brychta, Kajšmanová a Kameník, 2022, s. 44)

Dílčí základ daně je tvořen peněžními a nepeněžními příjmy ze závislé činnosti dle § 6 odst. 12 zákona o daních z příjmů.

4.2.2 § 7 Příjmy ze samostatné činnosti

U fyzické osoby, která má příjmy ze samostatné činnosti, je rozhodující stanovení druhu podnikání z důvodu odlišných pravidel pro jednotlivé druhy podnikání, zejména při stanovení paušálních výdajů. (Hnátek, 2022, s. 60)

Příjmy se samostatné činnosti jsou

- příjmy ze zemědělské výroby, lesního a vodního hospodářství,
- příjmy ze živnosti,
- příjmy z jiného podnikání,
- podíly společníků veřejné obchodní společnosti a komplementářů komanditní společnosti na zisku. (Česko, 1992c)

Dále jsou to příjmy

- z užití nebo poskytnutí práv z průmyslového nebo jiného duševního vlastnictví, autorských práv včetně práv příbuzných právu autorskému, a to včetně příjmů z vydání, rozmnožování a rozšiřování literárních a jiných děl vlastním nákladem,
- z výkonu nezávislého povolání,
- příjmy z nájmu majetku zařazeného v obchodním majetku podnikatele. (Česko, 1992c)

Dílčím základem daně z příjmů ze samostatné činnosti je rozdíl mezi příjmy ze samostatné činnosti a výdaji na dosažení, zajištění a udržení příjmů, nebo může poplatník uplatnit paušální výdaje. (Hnátek, 2022, s. 61)

4.2.3 § 8 Příjmy z kapitálového majetku

Příjmy z kapitálového majetku nalezneme v zákoně č. 586/1992 Sb. v § 8. Patří mezi ně například podíly na zisku z obchodní korporace, podíly na zisku tichého společníka, dávky penzijního připojištění se státním příspěvkem atd. (Pelc, 2020, s. 136)

Většina těchto příjmů tvoří samostatný základ daně a tyto příjmy jsou sraženy přímo u zdroje zvláštní sazbou daně dle § 36 ZDP ve výši 15 %. (Vančurová, Láchová a Zídková, 2020, s. 213)

Příjmy z kapitálového majetku, které jsou zahrnované do **dílčího základu daně § 8** jsou například úroky a jiné výnosy z poskytnutých úvěrů a zápůjček, úroky a poplatky z prodlení, úroky z vkladů na podnikatelských účtech a úroky z hodnoty splaceného vkladu členů obchodních korporací. (Ptáčková Mísařová a Otavová, 2018, s. 57-58)

Příjmy nelze upravovat o výdaje s výjimkou příjmů z úroků ze zápůjčky nebo úvěru, u kterých je výdajem zaplacený úrok z hodnot použitých na poskytnutí úvěru nebo zápůjčky do výše příjmů. (Marková, 2020, s. 15)

4.2.4 § 9 Příjmy z nájmu

Příjmy z nájmu jsou

- příjmy z nájmu nemovitých věcí nebo bytů nezahrnutých do podnikání,
- příjmy z nájmu movitých věcí nezahrnutých do podnikání, kromě příležitostného nájmu. (Pelc, 2020, s. 144)

Dílčím základem daně § 9 jsou příjmy snížené o výdaje na dosažení, zajištění a udržení příjmů.

Pokud poplatník neuplatní výdaje prokazatelně vynaložené na dosažení, zajištění a udržení příjmů, může uplatnit výdaje ve výši 30 % z příjmů, nejvýše do 600 000 Kč. (Pelc, 2020, s. 144)

4.2.5 § 10 Ostatní příjmy

Ostatními příjmy jsou příjmy, které nebyly zmíněny v předchozích paragrafech. Jedná se tedy o příjmy z příležitostných činností, z příležitostného nájmu, příjmy z převodu věci a příjmy plynoucí jako protiplnění menšinovým akcionářům. (Hejduková, 2015, s. 105)

Pokud úhrn příjmů z příležitostných činností nebo z příležitostného nájmu movitých věcí, včetně příjmů ze zemědělské výroby a lesního a vodního hospodářství, které nejsou provozovány podnikatelem, a příjmů z provozu výroben elektřin nepřesáhne 30 000 Kč ve zdaňovacím období, jsou tyto příjmy od daně osvobozeny. Dále jsou osvobozeny příjmy od příbuzného, od osoby, se kterou poplatník žije ve společně hospodařící domácnosti, příjmy

z prodeje cenných papírů, pokud jejich úhrn nepřesáhne 100 000 Kč a bezúplatné příjmy nabyté příležitostně, pokud jejich hodnota nepřesáhne 15 000 Kč. (Hejduková, 2015, s. 105)

Dílčí základ daně § 10 se určí jako příjmy minus výdaje prokazatelně vynaložené na dosažení příjmů, nejvýše však do výše těchto příjmů, tzn., že nelze uplatnit ztráta. Pokud má poplatník příjmy ze zemědělské výroby, lesního a vodního hospodářství a neuplatní skutečné výdaje, může uplatnit výdaje procentem z příjmů podle § 7 odst. 7 písm. a) ve výši 80 %. (Brychta, Kajšmanová a Kameník, 2022, s. 25)

4.3 Příjmy osvobozené od daně

Od daně z příjmů jsou osvobozeny příjmy, které nalezneme v § 4, § 4a, § 6 odst. 9 a § 10 odst. 3 ZDP. (Česko, 1992c)

Hnátek (2022, s. 144) uvádí tyto příklady osvobozených příjmů:

- příjmy z prodeje rodinného domu či bytu,
- příjmy z prodeje ostatních nemovitostí (výrobní budovy, činžovní domy, zemědělské stavby),
- příjmy přijaté z náhrady škody,
- příjmy z prodej cenných papírů,
- příjmy z prodeje obchodního podílu.

Příjem z prodeje rodinného domu či bytu a souvisejícího pozemku je osvobozen, pokud v něm měl prodávající bydliště po dobu nejméně 2 let bezprostředně před prodejem. Pokud prodejce bydlel v domě či bytě méně než 2 roky, příjmy z prodeje jsou osvobozeny, pokud jsou použity na obstarání vlastních bytových potřeb. Osvobození se nevztahuje na příjem z prodeje nemovitých věcí, pokud jsou nebo byly v období 2 let před prodejem zahrnuty do obchodního majetku. (Běhounek, 2019, s. 11)

Od daně z příjmů FO jsou osvobozeny příjmy z prodeje hmotných movitých věcí s výjimkou příjmů z prodeje cenného papíru, pokud doba mezi nabytím a převodem cenného papíru nepřesáhne období 3 let, dále motorového vozidla, letadla nebo lodě, pokud doba mezi jejich nabytím a prodejem je kratší než 1 rok a movité věci, které jsou nebo byly v období 5 let před prodejem zahrnuty do obchodního majetku. (Ptáčková Mísařová a Otavová, 2018, s. 34)

Mezi další osvobozené příjmy patří při splnění podmínek např. příjem ve formě dávky, nemocenského pojištění nebo důchodového pojištění, dávky pro osobu se zdravotním postižením, příjem v podobě náhrady vyplacené dárčům krve a jejích složek, tkání, buněk nebo orgánů, plnění z vyživovacích povinností, dotace, příjmy z reklamních soutěží atd. (Ptáčková Mísařová a Otavová, 2018, s. 34)

Bezúplatné příjmy jsou osvobozeny dle § 10 odst. 3 písm. c) ZDP. Jedná se zejména o výhry z loterie a tomboly, pokud výše výhry nepřesahuje 1 000 000 Kč, bezúplatné příjmy nabyté příležitostně a jejich hodnota nedosahuje 15 000 Kč, příjmy od příbuzného v linii přímé a vedlejší, pokud se jedná o sourozence, strýce, tetu, synovce nebo neteř, manžela, manžela dítěte, dítě manžela, rodiče manžela nebo manžela rodičů atd. (Klímešová, 2018, s. 91)

Příjmy, které jsou od daně osvobozeny, se do daňového přiznání neuvádí. (Hnátek, 2022, s. 144)

4.4 Paušální daň

Paušální daň je platba, která se odvádí státu a zahrnuje v sobě odvody na zdravotní a sociální pojištění a platbu daně z příjmů. Paušální daň nabízí poplatníkům daně z příjmů FO zjednodušení administrativy a v konkrétních případech i snížení daňových povinností a úhrad na sociální a zdravotní pojištění. Poplatník odvede pouze jednu platbu a odpadá mu povinnost podávání daňového přiznání a Přehledů na pojištění. Nevýhodou paušální daně je nemožnost využití slev na dani a nezdanitelných částek. (Hnátek, 2022, s. 74-76)

Paušální daň se určuje v měsíční výši a zahrnuje v sobě zdravotní pojištění ve stanovené výši pro daný kalendářní rok, sociální pojištění a daň z příjmů fyzických osob. Měsíční platba na paušální daň pro rok 2022 je 5 994 Kč, kterou tvoří daň z příjmů ve výši 100 Kč, navýšené sociální pojištění ve výši 3 267 Kč a minimální zdravotní pojištění v částce 2 627 Kč. Měsíční platba musí být vždy zaplacená nejpozději do 20. dne příslušného kalendářního měsíce. (Hnátek, 2022, s. 75)

K paušální dani se mohou přihlásit OSVČ, jejichž příjmy ze samostatné činnosti nepřesahují 1 000 000 Kč a zároveň nejsou plátcí DPH, nevykonávají funkci společníka veřejné obchodní společnosti nebo komplementáře komanditní společnosti, tyto osoby nejsou dlužníky a nevykonávají činnost, ze které plynou příjmy ze závislé činnosti, s výjimkou příjmů, z nichž je vybírána srážková daň. (Brychta, Kajšmanová a Kameník, 2022, s. 41)

4.5 Základ daně fyzických osob

Základem daně se rozumí částka, o kterou příjmy, které plynou poplatníkovi ve zdaňovacím období, s výjimkou příjmů, které nejsou předmětem daně, anebo příjmů, které jsou osvobozeny od daně, přesahují výdaje vynaložené na dosažení, zajištění a udržení příjmů. (Pelc, 2020, s. 272)

Základ daně se stanoví z jednotlivých dílčích základů daně § 6 až § 10, kdy jsou tyto jednotlivé DZD sečteny a výsledek tvoří základ daně. (Ptáčková Mísařová, 2018, s. 38)

Následující tabulka č. 1 zobrazuje stanovení dílčích základů daně.

Tabulka 1: Stanovení DZD a celkového ZD (vlastní zpracování dle Hejdukové, 2015, s. 105)

Celkový základ daně = souhrn dílčích základů daně	
Dílčí základ daně podle § 6	Příjmy
Dílčí základ daně podle § 7	Příjmy – výdaje
Dílčí základ daně podle § 8	Příjmy
Dílčí základ daně podle § 9	Příjmy – výdaje
Dílčí základ daně podle § 10	Příjmy – výdaje

4.6 Výpočet a sazba daně

Sazba daně z příjmů fyzických osob činí 15 % a daň se vypočte jako součin základu daně sníženého o nezdanitelné části ZD a odčitatelné položky od základu daně zaokrouhleného na celá sta Kč dolů a sazbou podle § 16. Daň je následně snížena o slevy na dani a vzniká daňová povinnost, případně daňový bonus, a po odečtení zaplacených záloh vyjde doplatek na dani nebo přeplatek na dani. (Ptáčková Mísařová a Otavová, 2018, s. 38)

Do roku 2021 se odváděla nejenom 15 % daň z příjmů, ale navíc i 7 % solidární daň z kladného rozdílu mezi příjmy z § 6 a DZD z § 7, které podléhali zdanění základní sazbou daně a 48násobkem průměrné mzdy. Solidární daň nahradila nová progresivní sazba ve výši 23 % a podléhat jí budou nejen příjmy ze závislé a samostatné výdělečné činnosti, ale nově také tzv. pasivní příjmy, jako jsou příjmy z kapitálového majetku nebo příjmy z pronájmu. Limit pro platbu 23 % daně je stejný, jako to bylo u solidární daně. Základ daně nad 48násobek průměrné mzdy se od roku 2021 daní 23 %. ZD do výše 48násobku průměrné mzdy je zdaněn 15 %. (Illetško, Děrgel a Pelcl, 2022, s. 79)

4.7 Schéma výpočtu daně

Postup výpočtu daňové povinnosti zobrazuje následující tabulka č. 2.

Tabulka 2: Schéma výpočtu daně (vlastní zpracování dle Ptáčkové Mísařové a Otavové, 2018, s. 38)

+/-	DZD § 7
+	DZD §8
+/-	DZD § 9
+	DZD § 10
=	\sum DZD § 7-10
-	Odečet daňové ztráty z minulých let
+	DZD § 6
=	Základ daně (ZD)
-	Nezdanitelné části ZD (§ 15)
-	Odpočty dle § 34
=	Upravený ZD (zaokrouhlený na 100 Kč dolů)
*	Sazba daně (§ 16)
=	Daň
-	Slevy na dani
=	Daň po slevách
-	Daňové zvýhodnění
=	Konečná daň / Daňový bonus
-	Zaplacené zálohy
=	Přeplatek na dani / Nedoplatek na dani

4.8 Daňové přiznání

Daňové přiznání je povinen podat každý, jehož roční příjmy byly vyšší než 15 000 Kč. Pokud příjmy fyzické osoby nepřesahují 15 000 Kč, ale vykazuje daňovou ztrátu, je tato osoba povinna podat daňové přiznání. (Česko, 1992c)

Daňové přiznání nemusí podávat osoby, které mají příjmy osvobozené od daně, nebo příjmy, které tvoří samostatný základ daně a byly zdaněny srážkovou daní a osoby, které měly po celý rok příjmy pouze ze závislé činnosti od jednoho zaměstnavatele nebo od více zaměstnavatelů postupně. (Ptáčková Mísařová a Otavová, 2018, s. 17)

Daňový řád rozlišuje 3 druhy daňového přiznání:

- řádné,
- opravné,
- dodatečné.

Řádné daňové přiznání má povinnost podat daňový subjekt na základě zákona, nebo pokud je k tomu vyzván správcem daně, a to ve lhůtě stanovené zákonem. **Opravné daňové přiznání** může podat daňový subjekt, který po podání řádného daňového přiznání zjistí, že v přiznání udělal chybu, a ještě neuplynula lhůta pro podání řádného daňového přiznání. Po uplynutí lhůty pro podání daňového přiznání je daňový subjekt povinen podat **dodatečné daňové přiznání** do konce měsíce následujícího po měsíci, ve kterém zjistil, že daň měla být vyšší, než uvedl v daňovém přiznání. Možnost podat dodatečné daňové přiznání je jen tehdy, byla-li by skutečná daňová povinnost nižší, než daň vypočtená v daňovém přiznání. (Dvořáková, Pitterling a Skalická, 2018, s. 17)

Daňové přiznání se podává nejpozději do tří měsíců po uplynutí zdaňovacího období, posledním dnem lhůty pro podání daňového přiznání je 1. duben. V případě elektronického podání daňového přiznání je lhůta pro podání čtyřměsíční, posledním dnem lhůty je 1. květen. Na daňové přiznání povinně auditovaného subjektu, nebo na případy, kdy je daňové přiznání podáváno daňovým poradcem a současně nebylo podáno v základní tříměsíční lhůtě, dopadá prodloužená šestiměsíční lhůta a posledním dnem lhůty pro podání je 1. červenec. Pokud připadne poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. (Illetško, Děrgel a Pelcl, 2021, s. 96)

Daň je splatná v poslední den lhůty pro podání daňového přiznání. (Dvořáková, Pitterling a Skalická, 2018, s. 17)

4.9 Zálohy

Zálohy na daň se platí v průběhu zálohového období, které není totožné se zdaňovacím obdobím. Zálohové období začíná od prvního dne následujícího po dni, kdy uplynula lhůta pro podání daňového přiznání za minulé zdaňovací období a končí posledním dnem lhůty pro podání daňového přiznání v nadcházejícím zdaňovacím období. (Jánošíková, 2018, s. 116)

Výše zálohy vychází z poslední známé daňové povinnosti. Pokud poslední známá daňová povinnost přesáhla 30 000 Kč, avšak nepřesáhla 150 000 Kč, poplatník platí zálohy ve výši 40 % poslední známé daňové povinnosti, a to ve dvou obdobích, kdy první záloha je splatná do 15. 6. zdaňovacího období a druhá je splatná do 15. 12. zdaňovacího období. Poplatníci, jejichž poslední známá daňová povinnost je vyšší než 150 000, platí zálohy ve výši 1/4 poslední známé daňové povinnosti ve čtyřech zálohách. Splatnost první zálohy je do 15. 3., druhé zálohy do 15. 6., třetí zálohy do 15. 9. a čtvrté zálohy do 15. 12. zdaňovacího období. Zálohy neplatí poplatník, jehož poslední známá daňová povinnost nepřesáhla 30 000 Kč. (Dušek, 2020, s. 49-50)

Výši záloh znázorňuje následující tabulka č. 3.

Tabulka 3: Výpočet záloh na daň z příjmů fyzických osob (vlastní zpracování)

Interval PZDP (Kč)	Výše záloh	Četnost záloh	Splatnost záloh
<0; 30 000>	0	Neplatí se	-
<30 001; 150 000>	40 % PZDP	Pololetně	15. 6. a 15. 12. ZO
<150 001; ∞>	¼ PZDP	Čtvrtelně	15. 3., 15. 6., 15. 9. a 15. 12. ZO

Za osobu, která má příjmy pouze ze závislé činnosti, pokud tyto příjmy neplynou ze zahraničí, vypočte a sraží zálohy zaměstnavatel měsíčně. (Dvořáková, Pitterling a Skalická, 2018, s. 32-33)

Pokud poplatník vykazuje DZD dle § 6 a současně vykazuje příjmy podle § 7 - § 9, stanoví zálohy specifickým způsobem, a to vyjádřením poměru mezi DZD dle § 6 a DZD podle § 6 - § 9.

5 DAŇOVÁ OPTIMALIZACE

Každá fyzická osoba, která má povinnost platit daň, má právo na snížení základu daně a daňové povinnosti. (Beránek, 2021, s. 25)

Jde zejména o využití všech zákonných ustanovení k minimalizaci základu daně a daně, využití daňových rezerv, volba paušálních nebo skutečných výdajů, paušální daň, tvorba daňově účinných opravných položek a zvolení vhodné formy odpisů, které vedou k odložení daně, využití slev na dani nebo podpora vybraných činností. (Klimešová, 2018, s. 55)

5.1 Daňové výdaje

Poplatník si může snížit svou daňovou povinnost správným výběrem způsobu uplatnění daňových výdajů v § 7, § 9 a § 10. Na výběr má ze dvou variant, a to buď uplatnění skutečných výdajů, nebo uplatnění výdajů procentem z příjmů. Poplatník si musí vybrat z výše uvedených variant a dle ní postupovat. Uvnitř paragrafů 7 a 9 nelze tyto dva způsoby uplatňování výdajů kombinovat, je však možné uplatnit odděleně odlišné výdaje, tedy v § 7 použít skutečné výdaje a v § 9 paušální výdaje a naopak. (Ptáčková Mísařová a Otavová, 2018, s. 52)

5.1.1 Skutečné výdaje

Skutečné výdaje, které lze uplatnit v daňovém přiznání, jsou definovány v zákoně č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů v § 24 – Výdaje vynaložené na dosažení, zajištění a udržení příjmů. Aby byly skutečné výdaje daňově uznatelné, musí být vynaloženy na dosažení, zajištění a udržení příjmů, které s nimi přímo souvisí a musí být prokazatelné a řádně zaevidované. Prokázat vynaložené výdaje lze na základě faktur, pokladních dokladů atd. Jako evidenci si může poplatník zvolit ze dvou variant, a to buď vedení účetnictví, nebo daňovou evidenci. (Marková, 2020, s. 34)

Daňovou evidenci může vést poplatník, který není účetní jednotkou podle zákona o účetnictví. Daňová evidence slouží k evidování příjmů a výdajů, v členění potřebném pro zjištění ZD a k evidování majetku a dluhů. (Česko, 1992c)

5.1.2 Paušální výdaje

Pokud poplatník neuplatní skutečně vynaložené výdaje, může uplatnit paušální výdaje dle § 7 a § 9 ZDP. V paušálních výdajích jsou zahrnuty veškeré výdaje fyzické osoby, které souvisí s dosaženým příjmem. (Marková, 2020, s. 13-15)

Při uplatnění výdajů procentem je poplatník povinen vést evidenci příjmů a pohledávek vzniklých v důsledku podnikatelské nebo jiné samostatné výdělečné činnosti. Poplatník nemusí vést účetnictví ani daňovou evidenci. (Dušek a Sedláček, 2021, s. 9)

Paušální výdaje lze uplatnit ve výši

- a) 80 % z příjmů ze zemědělské výroby, lesního a vodního hospodářství a z příjmů z živnostenského podnikání řemeslného, nejvýše lze uplatnit výdaje do částky 1 600 000 Kč,
- b) 60 % z příjmů ze živnostenského podnikání, nejvýše lze uplatnit výdaje do částky 1 200 000 Kč,
- c) 30 % z příjmů z nájmu majetku zařazeného v obchodním majetku, nejvýše lze však uplatnit výdaje do částky 600 000 Kč,
- d) 40 % z jiných příjmů ze samostatné činnosti, s výjimkou příjmů podle odstavce 1 písm. d) a odstavce 6, nejvýše lze však uplatnit výdaje do částky 800 000 Kč. (Česko, 1992c)

5.2 Položky snižující základ daně

Vypočtený základ daně z příjmů může být snížen o nezdánitelné částky základu daně a odčitatelné položky. (Hnátek, 2022, s. 22)

5.2.1 Nezdánitelná část základu daně

Nezdánitelné části ZD snižují hodnotu základu daně FO při ročním zúčtování nebo v daňovém priznání. Pro jejich uplatnění je nutné splnění určitých podmínek. (Ptáčková Mísařová a Otavová, 2018, s. 40-41)

Od základu daně lze odečíst hodnotu **bezúplatného plnění**, která byla poskytnuta krajům, obcím, organizačním složkám státu, právnickým osobám, a to na vědu a vzdělávání, výzkumné a vývojové účely, kulturu, školství, účely sociální, ekologické a zdravotnické, policii, politickým stranám, politickým hnutím atd. V úhrnu lze odečíst nejvýše 15 % ze základu daně a úhrnná hodnota darů musí přesáhnout 2 % ze základu daně nebo musí činit alespoň 1 000 Kč. (Macháček, 2019, s. 23)

Bezúplatné plnění poskytnuté na zdravotnické služby se hodnota jednoho odběru krve oceňuje částkou 3 000 Kč, hodnota odběru orgánů od žijícího dárce částkou 20 000 Kč a

stejnou částkou, tedy 20 000 Kč, se ocení i odběr krvetvorných buněk. (Macháček, 2019, s. 23)

Od základu daně lze také odečíst částku zaplacených **úroků** ze stavebního spoření či hypotečního úvěru, použitého na financování bytových potřeb. Částka může být odečtena, pokud byly úroky zaplacené ve zdaňovacím období, za které se daňové přiznání podává a lze uplatnit v úhrnu maximálně 150 000 Kč. (Illetško, Děrgel a Pelcl, 2022, s. 114)

Od základu daně se odečte částka, která se rovná **příspěvku** zaplaceném poplatníkem na

- **penzijní připojištění se státním příspěvkem,**
- **penzijní pojištění,**
- **doplňkové penzijní spoření,**

v celkovém úhrnu nejvýše do 24 000 Kč za podmínek stanovených zákonem. (Illetško, Děrgel a Pelcl, 2022, s. 119)

Částku, kterou lze odečíst za zaplacené penzijní připojištění se státním příspěvkem a doplňkové penzijní spoření se rovná úhrnu částí měsíčních příspěvků, které za kalendářní měsíc přesáhly výši 1 000 Kč, od které náleží státní příspěvek. (Illetško, Děrgel a Pelcl, 2022, s. 119)

Od základu daně se odečte částka, která se rovná hodnotě zaplaceného pojistného poplatníka na **soukromé životní pojištění**, maximálně tato částka může činit 24 000 Kč, a to i pokud má poplatník uzavřeno pojištění z více pojišťovny. (Illetško, Děrgel a Pelcl, 2022, s. 114)

Dále je možné od základu daně odečíst zaplacené **členské příspěvky** do výše 1,5 % zdanitelných příjmů podle § 6, maximálně však do výše 3 000 Kč. (Illetško, Děrgel a Pelcl, 2022, s. 121)

Do nezdanitelných částí základu daně patří i **úhrady za zkoušky**, které ověřují výsledky dalšího vzdělávání, pokud nebyly hrazeny zaměstnavatelem, nejvýše však do výše 10 000 Kč. (Illetško, Děrgel a Pelcl, 2022, s. 121)

5.2.2 Odčitatelné položky

V § 34 ZDP jsou uvedeny položky, které se mohou od základu daně odečíst.

Od základu daně lze odečíst daňovou ztrátu, odpočet na podporu výzkumu a vývoje nebo odpočet na podporu odborného vzdělávání. FO ve většině případů uplatňují pouze daňovou ztrátu. (Macháček, 2019, s. 51)

Daňová ztráta vzniká, pokud výdaje převyšují příjmy. Daňová ztráta může vzniknout u fyzických osob z dílčího základu daně podle § 7 a § 9 ZDP a zároveň poplatník uplatňuje výdaje na dosažení, zajištění a udržení příjmů. (Macháček, 2019, s. 154)

Od základu daně lze odečíst daňovou ztrátu nebo její část, a to ve 2 zdaňovacích obdobích bezprostředně předcházejících zdaňovacímu období nebo období, za které se podává daňové přiznání, za která se daňová ztráta stanoví, nebo v 5 zdaňovacích obdobích bezprostředně následujících po období, za které se daňová ztráta stanoví. (Ptáčková Mísařová a Otavová, 2018, s. 41)

Daňovou ztrátu lze odečíst od základu daně pouze do výše úhrnu dílčích základů daně podle § 7 až 10. (Macháček, 2019, s. 155)

5.3 Slevy na dani

Poplatník daně z příjmů může uplatnit řadu slev na dani a tím snížit vypočtenou daň z příjmů. (Hnátek, 2022, s. 14)

Základní sleva na poplatníka

Každý poplatník daně z příjmů fyzických osob může využít základní slevu na poplatníka, pokud ve zdaňovacím období dosáhl zdanitelných příjmů. Sleva je uplatněna na základě podepsaného Prohlášení poplatníka, při ročním zúčtování u posledního zaměstnavatele na základě tiskopisu potvrzení o zdanitelných příjmech nebo při podání daňového přiznání. (Běhounek, 2019, s. 56)

Sleva na manžela

Slevu na manžela lze uplatnit na manžela či manželku žijící s poplatníkem ve společné domácnosti, pokud však manžel či manželka nemá vlastní příjmy, které jsou za zdaňovací období vyšší než 68 000 Kč. Částka se zvyšuje na dvojnásobek, pokud manžel (manželka) je držitelem průkazu ZTP/P. Slevu nelze uplatnit měsíčně, ale pouze v ročním zúčtování nebo při podání daňového přiznání. (Hnátek, 2022, s. 15)

Sleva na invaliditu

Poplatník, který pobírá částečný invalidní důchod, může uplatnit slevu ve výši 2 520 Kč, dále si může uplatnit částku ve výši 5 040 Kč, pokud pobírá plný invalidní důchod. (Hnátek, 2022, s. 16)

Sleva na držitele průkazu ZTP/P

Slevu ve výši 16 140 Kč může uplatnit poplatník, který je držitelem průkazu ZTP/P. (Běhounek, 2019, s. 56)

Sleva na studenta

Poplatník, který se soustavně připravuje na budoucí povolání studiem nebo předepsaným výcvikem, si může uplatnit slevu na studenta, a to až do dovršení věku 26 let, nebo do 28 let v případě prezenční formy studia v doktorském programu, který poskytuje vysokoškolské vzdělání. (Marková, 2022, s. 52)

Sleva na umístění dítěte

Slevu si může poplatník uplatnit, pokud s ním vyživované dítě, které navštěvuje předškolní zařízení, žije ve společně hospodařící domácnosti. Výše slevy se odvíjí od výdajů, které poplatník vynaložil za umístění dítěte v předškolním zařízení. Za každé dítě si může uplatnit slevu maximálně do výše minimální mzdy. (Marková, 2022, s. 52)

Sleva na evidenci tržeb

Sleva na evidenci tržeb činí 5 000 Kč a lze ji uplatnit ve zdaňovacím období, kdy poplatník poprvé zaevidoval tržbu. Maximální možná sleva, kterou si poplatník může uplatnit, se vypočítá jako rozdíl mezi 15 % dílčím základem daně ze samostatné činnosti a základní slevou na poplatníka. (Marková, 2022, s. 53)

Veškeré slevy na dani shrnuje tabulka č. 4.

Tabulka 4: Slevy na dani pro fyzické osoby za rok 2022 (vlastní zpracování dle Hnátko, 2022, s. 18)

Slevy na dani	Částka za měsíc	Částka za rok
Základní sleva	2 570 Kč	30 840 Kč
Sleva na manžela/manželku	nelze	24 840 Kč
Základní sleva na invaliditu	210 Kč	2 520 Kč
Rozšířená sleva na invaliditu	420 Kč	5 040 Kč
Sleva na držitele průkazu ZTP/P	1 345 Kč	16 140 Kč
Sleva na studenta	335 Kč	4 020 Kč
Sleva na umístění dítěte	nelze	16 200 Kč
Sleva na evidenci tržeb	nelze	5 000 Kč

5.4 Daňové zvýhodnění

Poplatník má nárok na daňové zvýhodnění na vyživované dítě, které s ním žije ve společně hospodařící domácnosti a toto zvýhodnění může uplatnit jako slevu na dani, daňový bonus nebo kombinaci obojího. (Dvořáková, Pitterling a Skalická, 2019, s. 129)

Vyživovaným dítětem se rozumí dítě vlastní, osvojenec, dítě v péči nahracující péči rodičů, dítě druhého z manželů, vlastní vnuk (vnučka) nebo vnuk druhého z manželů, pokud jeho (její) rodiče nemají dostatečně velké příjmy k uplatnění daňového zvýhodnění, je-li:

- nezletilým dítětem,
- zletilým dítětem až do dovršení věku 26 let, jestliže:
 - se soustavně připravuje na budoucí povolání,
 - mu není přiznán invalidní důchod třetího stupně
 - se nemůže připravovat na budoucí povolání nebo vykonávat výdělečnou činnost pro nemoc nebo úraz nebo
 - není schopno vykonávat soustavnou výdělečnou činnost z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu. (Dvořáková, Pitterling a Skalická, 2019, s. 129-130)

Sleva na dani může být uplatněna až do výše daňové povinnosti. Pokud je nárok na daňové zvýhodnění vyšší než daňová povinnost, je vzniklý rozdíl daňovým bonusem. Pro využití daňového bonusu musí být jeho výše minimálně 100 Kč a musí být dodržen limit minimálních zdanitelných příjmů (šestinásobek minimální mzdy), kdy tyto příjmy plynou pouze ze zaměstnání a samostatné výdělečné činnosti. Nově od 1. 7. 2021 je zrušena

maximální hranice daňového bonusu, která do té doby činila 60 300 Kč. (Hnátek, 2022, s. 19-20)

Vyživuje-li dítě více poplatníků, daňové zvýhodnění si může uplatnit pouze jeden z nich a lze uplatnit již v kalendářním měsíci, ve kterém se dítě narodilo. (Hnátek, 2022, s. 21)

Následující tabulka č. 5 uvádí výši daňového zvýhodnění za rok 2022.

Tabulka 5: Daňové zvýhodnění 2022 (vlastní zpracování)

Daňové zvýhodnění 2022	roční	měsíční
První dítě	15 204 Kč	1 267 Kč
Druhé dítě	22 320 Kč	1 860 Kč
Třetí a další dítě	27 840 Kč	2 320 Kč

5.5 Spolupracující osoby

Další možností optimalizace základu daně je spolupráce osob, kdy dochází k převedení určitého poměru výdajů a příjmů na spolupracující osobu s cílem snížit daňovou povinnost z příjmů fyzických osob ze samostatné činnosti. (Dvořáková, Pitterling a Skalická, 2019, s. 219)

Spolupracující osobou může být

- spolupracující manžel (manželka),
- osoba žijící ve společně hospodařící domácnosti,
- člen rodiny zúčastněný na provozu rodinného závodu. (Dvořáková, 2019, s. 218)

U spolupracujícího manžela (spolupracující manželky) je limit rozdělení maximálně 50 %, a příjmy po odečtení výdajů nesmí být vyšší než 540 000 Kč za zdaňovací období, což je za kalendářní měsíc 45 000 Kč, pokud spolupráce netrvala celý rok. Limit u ostatních spolupracujících osob je maximálně 30 %, za zdaňovací období mohou příjmy po odečtení výdajů činit maximálně 180 000 Kč a za každý kalendářní měsíc 15 000 Kč, pokud spolupráce netrvala celý rok. (Dušek a Sedláček, 2021, s. 28)

Převedená výše příjmů a výdajů musí být stejná, což znamená, že pokud podnikatel převede 20 % příjmů na spolupracující osobu, musí na ni převést i 20 % výdajů. Nelze tak například převádět 20 % příjmů a 30 % výdajů. (Dušek a Sedláček, 2021, s. 28)

Spolupracující osoba má povinnost registrovat se na finančním úřadu k dani z příjmů a má oznamovací povinnost o zahájení činnosti vůči své zdravotní pojišťovně a OSSZ. Protože je

považována za OSVČ, musí podávat Přehled o příjmech a výdajích na zdravotní pojišťovnu a ČSSZ a daňové přiznání. Rozdělení ZD na spolupracující osobu má vliv na výši sociálního a zdravotního pojištění jak u poplatníka, tak i u spolupracující osoby. V průběhu roku musí spolupracující osoba platit zálohy na sociální a zdravotní pojištění alespoň z minimálního vyměřovacího základu. V prvním roce podnikání pro ni tato povinnost neplatí. (Dvořáková, Pitterling a Skalická, 2019, s. 220)

6 SOCIÁLNÍ POJISTNÉ

Sociální pojistné se z ekonomického hlediska považuje za daň, pokud plyne do veřejného rozpočtu. Sociální pojistné, narozdíl od daně, v sobě vykazuje znaky účelovosti a někdy zahrnuje i míru ekvivalence. (Tepperová, 2019, s. 20)

Sociální pojistné je zdrojem pro financování systémů sociálního zabezpečení a účast na něm je povinná. (Vančurová, 2021, s. 22)

Pojistné v ČR zahrnuje pojistné na sociální zabezpečení a pojistné na veřejné zdravotní pojištění. (Tepperová, 2019, s. 20)

6.1 Sociální zabezpečení

Sociální zabezpečení zahrnuje platby na nemocenské pojištění, důchodové pojištění a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti a je povinné pro všechny poplatníky. (Vančurová, 2021, s. 23)

Poplatníky pojistného na sociální zabezpečení jsou:

- zaměstnavatelé,
- zaměstnanci,
- OSVČ,
- osoby dobrovolně účastné na důchodovém pojištění.

Pro OSVČ je rozhodným obdobím kalendářní rok. Pro ostatní poplatníky je rozhodným obdobím kalendářní měsíc. (Šámalová a Vojtíšek, 2021, s. 196)

6.1.1 Výpočet pojistného na sociální zabezpečení

Výše pojistného se vypočítá jako součin procentní sazby a vyměřovacího základu, který je u zaměstnance tvořen hrubou mzdou. Procentní sazba je stanovena ve výši 6,5 % VZ a je zaměstnanci sražena z jeho mzdy. Zaměstnavatel odvede částku ve výši 24,8 % z VZ, který je stejný jako u zaměstnance. Minimální vyměřovací základ pro odvod pojistného na sociální zabezpečení je minimální mzda. Maximální výše vyměřovacího základu pro odvody na sociální zabezpečení je 48násobek průměrné mzdy. (Šámalová a Vojtíšek, 2021, s. 196)

Vyměřovacím základem na sociální zabezpečení OSVČ je 50 % dílčího základu daně z příjmů ze samostatné činnosti. Minimální vyměřovací základ pro OSVČ se stanovuje na základě toho, jestli OSVČ provozuje činnost jako hlavní nebo vedlejší. Pokud OSVČ

provozuje vedlejší činnost, což znamená, že je zároveň zaměstnancem, minimální měsíční VZ je ve výši 10 % průměrné mzdy. Jestliže OSVČ provozuje výdělečnou činnost jako hlavní, minimální VZ je ve výši 25 % průměrné mzdy. Výše pojistného na sociální zabezpečení u OSVČ je 29,2 % z vyměřovacího základu. Pokud je OSVČ účastna nemocenského pojištění, které je pro všechny OSVČ dobrovolné, odvede 2,1 % z VZ. (Tepperová, 2019, s. 47)

OSVČ odvádí pojistné formou měsíčních záloh, které jsou splatné od 1. do posledního dne příslušného kalendářního měsíce. Při zahájení samostatné činnosti odvádí zálohy z minimálního vyměřovacího základu, v následujících letech odvádí ze skutečného vyměřovacího základu. Pokud skutečná výše záloh nedosáhne minimální požadovanou výši záloh, platí se zálohy z minimálního vyměřovacího základu. Nová výše záloh se stanoví až po odevzdání přehledu o příjmech a výdajích. (Hnátek, 2021, s. 161-162)

Poplatník, jehož ZD z vedlejší činnosti nepřesáhne rozhodnou částku, se nestane důchodově pojištěným. Pro rok 2022 dosahuje rozhodná částka 93 387 Kč.

Následující tabulka č. 6 shrnuje sazby sociálního pojistného.

Tabulka 6: Sazby sociálního pojistného 2022 (vlastní zpracování)

	Nemocenské pojištění	Důchodové pojištění	Státní politika zaměstnanosti
Zaměstnanec	-	6,5 %	-
Zaměstnavatel	2,1 %	21,5 %	1,2 %
OSVČ	2,1 %	28 %	1,2 %
Dobrovolní účastníci na DP	-	28 %	-

Tabulka č. 7 zobrazuje minimální a maximální VZ sociálního pojistného.

Tabulka 7: Minimální a maximální VZ u SP 2022 (vlastní zpracování)

	Minimální VZ	Minimální částka	Minimální pojistné	Maximální VZ
Zaměstnanec	Není stanoven	Není stanovena	Není stanoveno	48násobek PM
Zaměstnavatel	Není stanoven	Není stanovena	Není stanoveno	48násobek PM
OSVČ (hlavní činnost)	25 % průměrné mzdy	9 728 Kč	2 841 Kč	48násobek PM
OSVČ (vedlejší činnost)	10 % průměrné mzdy	3 892 Kč	1 137 Kč	48násobek PM
Dobrovolní účastníci na DP	25 % průměrné mzdy	9 728 Kč	2 724 Kč	48násobek PM

6.2 Zdravotní pojištění

Zdravotní pojištění je veřejnoprávním zdravotním pojištěním, které je povinné pro osoby, které mají trvalý pobyt na území České republiky, nebo pokud jsou zaměstnanci zaměstnavatele, který má na území ČR sídlo. (Lajtkepová, 2013, s. 120)

Plátcí zdravotního pojištění jsou:

- zaměstnanci,
- zaměstnavatelé,
- osoby samostatně výdělečně činné,
- stát,
- osoby bez zdanitelných příjmů. (Lajtkepová, 2013, s. 120)

Každý plátců zdravotního pojištění má právo na zvolení své zdravotní pojišťovny. Zdravotní pojišťovny přímo hradí zdravotní péči ve smluvních zdravotních zařízeních, jako jsou nemocnice, polikliniky, psychiatrické léčebny, lékárny, lázně atd. (Lajtkepová, 2013, s. 121)

Rozhodným obdobím u zaměstnanců je kalendářní měsíc, za který se pojistné platí. U OSVČ je rozhodným obdobím kalendářní rok a je u nich nutná platba záloh. (Ptáčková Mísařová a Otavová, 2018, s. 22)

6.2.1 Výpočet a odvod pojistného na zdravotní pojištění

Zdravotní pojištění u zaměstnanců se stanoví z vyměřovacího základu, kterým jsou příjmy ze závislé činnosti, tj. hrubá mzda. Zaměstnavatel se na pojistném podílí 9 % z vyměřovacího základu a zaměstnanec 4,5 %, které mu jsou odvedeny ze mzdy. Zaměstnavatel odvádí za jednotlivé kalendářní měsíce pojistné za své zaměstnance a současně odvádí i pojistné, které je povinen hradit zaměstnanec srážkou z jeho mzdy. Vyměřovací základ musí být alespoň ve výši minimální mzdy. (Ptáčková Mísařová a Otavová, 2018, s. 23)

Vyměřovací základ u OSVČ je ve výši 50 % ZD. Z vyměřovacího základu se odvádí částka na zdravotní pojištění ve výši 13,5 %. OSVČ platí pojistné formou měsíčních záloh a za kalendářní rok musí podat Přehled o příjmech a výdajích na příslušnou zdravotní pojišťovnu. Minimální vyměřovací základ stanovený pro OSVČ je ve výši 50 % průměrné mzdy. (Ptáčková Mísařová a Otavová, 2018, s. 23)

OSVČ odvádí pojistné formou měsíčních záloh, které jsou splatné do 8. dne následujícího měsíce. Při zahájení samostatné činnosti odvádí zálohy z minimálního vyměřovacího základu, v následujících letech odvádí ze skutečného vyměřovacího základu. Pokud skutečná výše záloh nedosáhne minimální požadovanou výši záloh, platí se zálohy z minimálního vyměřovacího základu. Novou výši záloh je třeba platit od začátku roku, jestliže je stávající záloha nižší než minimální. (Hnátek, 2021, s. 161)

Následující tabulka č. 8 zobrazuje sazby, minimální vyměřovací základ a minimální částku pro odvod na zdravotní pojištění za rok 2022.

Tabulka 8: Minimální VZ a sazby ZP 2022 (zdroj: vlastní zpracování)

	Sazba ZP	Minimální VZ	Minimální částka VZ	Minimální pojistné
Zaměstnanec	4,5 %	Minimální mzda	16 200 Kč	729 Kč
Zaměstnavatel	9 %	Minimální mzda zaměstnance	16 200 Kč	1 458 Kč
OSVČ	13,5 %	50 % průměrné mzdy	19 456 Kč	2 841 Kč
OBZP	13,5 %	Minimální mzda	16 200 Kč	2 187 Kč
Stát	13,5 %	Stanovená částka	14 570 Kč	1 967 Kč

6.3 Přehled o příjmech a výdajích OSVČ

OSVČ, které alespoň po část roku vykonávala samostatně výdělečnou činnost, je povinna podat Přehled o příjmech a výdajích OSVČ na správu sociálního zabezpečení a příslušnou zdravotní pojišťovnu. V Přehledu může vzniknout rozdíl mezi zálohami a skutečnou výší pojistného. Pokud jsou zálohy vyšší, než skutečná výše pojistného, znamená to, že vzniká přeplatek, který se vrací plátcí pojistného. Jestliže je částka zaplacených záloh nižší než skutečná výše pojistného, vzniká doplatek, který je plátce povinen doplatit. (Přehled příjmů OSVČ pro pojištění, 2022)

Přehled o příjmech a výdajích podává OSVČ jednou ročně, a to do 1 měsíce od lhůty pro podání daňového přiznání. (Hnátek, 2021, s. 160)

II. PRAKTICKÁ ČÁST

7 PŘEDSTAVENÍ FYZICKÉ OSOBY

V praktické části se budu zabývat optimalizací daně z příjmů fyzických osob za rok 2022 u vybrané fyzické osoby a výpočtem sociálního a zdravotního pojištění. Tato fyzická osoba nechtěla být jmenována, proto bude v této bakalářské práci označována jako podnikatel.

Podnikatel začal v roce 2021 vykonávat samostatně výdělečnou činnost jako instalatér. V prvním roce podnikání odváděl paušální daň, která mu byla doporučena jako začínajícímu podnikateli.

Podnikatel žije s manželkou ve společně hospodařící domácnosti, která je na rodičovské dovolené s jejich synem a podnikateli pomáhá v podnikání s administrativou. Podnikateli vypomáhá i jeho neteř, která se stará o marketing. Neteř podnikatele studuje vysokou školu a s rodiči nežije ve společné domácnosti.

Poplatník si platí penzijní připojištění se státním příspěvkem ve výši 2 000 Kč měsíčně. Manželka podnikatele si také platí penzijní připojištění se státním příspěvkem, ale ve výši 3 000 Kč měsíčně.

Protože má podnikatel možnost uplatnit si základní slevu na poplatníka, slevu na manželku a daňové zvýhodnění na dítě a snížit ZD o nezdanitelné části, stojí za zvážení, zda pro něj nebude výhodnější využití paušálních nebo skutečných výdajů namísto paušální daně, kdy možnost snížení ZD nemá. Podstatou bakalářské práce je tedy použití skutečných či paušálních výdajů a optimalizovat výdaje poplatníka pro výpočet daňové povinnosti a sociálního a zdravotního pojištění. Ke snížení daňové povinnosti můžou přispět i spolupracující osoby podnikatele, kterými jsou jeho manželka a neteř.

8 DAŇOVÁ POVINNOST PODNIKATELE

8.1 Paušální daň

Podnikatel se v roce 2021 rozhodl pro platbu paušální daně z důvodu snížení administrativních nákladů v začátku podnikání, a protože v roce 2021 neporušil podmínky pro její uplatnění, může být v paušálním režimu i v roce 2022.

Poplatník v paušálním režimu musí v roce 2022 odvádět paušální daň ve výši 5 994 Kč měsíčně. Tato částka se skládá ze zálohy na sociální pojištění, zdravotní pojištění a daň. Následující tabulka č. 9 zobrazuje rozdělení paušální daně, kterou podnikatel v roce 2022 musí odvádět.

Tabulka 9: Odvodové zatížení podnikatele za rok 2022 při využití paušální daně (vlastní zpracování)

Paušální daň	Částka
Daň z příjmů	1 200 Kč
Zdravotní pojištění	31 524 Kč
Sociální pojištění	39 204 Kč
Celkem	71 928 Kč

Na dani v roce 2022 podnikatel odvede 1 200 Kč, na zdravotním pojištění 31 524 Kč a na sociálním pojištění 39 204 Kč. Za rok 2022 podnikatel odvede celkem 71 928 Kč.

8.2 Skutečné a paušální výdaje

Podnikatel má možnost uplatnit skutečné výdaje, nebo výdaje paušálem.

Při uplatnění skutečných výdajů je zapotřebí znát příjmy a výdaje podnikatele. Protože podnikatel znal veškeré jeho příjmy a výdaje v roce 2021, odhadl tak budoucí příjmy pro rok 2022. Budoucí příjmy odhadl také pomocí sjednaných zakázek na rok 2022.

Odhadované příjmy podnikatele pro rok 2022 zobrazuje následující tabulka č. 10.

Tabulka 10: Odhadované příjmy podnikatele za rok 2022 (vlastní zpracování)

Příjmy § 7	Částka
Příjmy z instalatérství	510 580 Kč
Příjmy z topenářství	470 130 Kč
Celkem	980 710 Kč

Podnikatel by v roce 2022 obdržel za své instalatérské služby příjmy ve výši 980 710 Kč.

Skutečné výdaje, které na základě odhadu vynaloží podnikatel v roce 2022 a DZD § 7 při využití skutečných výdajů znázorňuje tabulka č. 11. Výdaje jsou tvořeny hlavně materiálem, který je potřebný při výkonu instalatérské činnosti.

Tabulka 11: Odhadované výdaje podnikatele a DZD § 7 za rok 2022 (vlastní zpracování)

Skutečné výdaje § 7	Částka
Materiál	340 830 Kč
Reklama, propagace	25 230 Kč
Ostatní služby (internet, telefon)	15 180 Kč
Celkem	381 240 Kč
DZD § 7	599 470 Kč

Celkové odhadované skutečné výdaje jsou ve výši 381 240 Kč. DZD § 7 je při uplatnění skutečných výdajů 599 470 Kč.

Druhou možností, jak si může podnikatel uplatnit své výdaje, je využití paušálních výdajů, tedy výdajů procentem z příjmů. Podnikatel si může uplatnit výdaje ve výši 80 %, protože jeho živnost instalatéra spadá do živnosti řemeslné. Podnikatel by v tomto případě nemusel prokazovat výdaje podle dokladů, ale určit by je procentem ze svých příjmů.

Následující tabulka č. 12 zobrazuje výdaje a DZD § 7 podnikatele při využití paušálních výdajů.

Tabulka 12: Paušální výdaje podnikatele a DZD § 7 za rok 2022 (vlastní zpracování)

Paušální výdaje § 7	Částka
Příjmy	980 710 Kč
Výdaje (80 %)	784 568 Kč
DZD § 7	196 142 Kč

Podnikatel by si mohl uplatnit výdaje ve výši 80 % z příjmů a tím by se DZD § 7 snížil o více než 400 000 Kč než při využití skutečných výdajů. Proto by bylo pro podnikatele výhodnější využití paušálních výdajů, díky nimž by DZD § 7 dosáhl 196 142 Kč.

8.3 Nezdánitelné části základu daně

Jednou z možností, jak si snížit základ daně, je využití nezdanitelných částí základu daně. Poplatník si bude v roce 2022, stejně jako v předchozím roce, platit po celý rok penzijní připojištění se státním příspěvkem. Od ZD si bude moct poplatník odečíst částku ve výši vlastního měsíčního vkladu na penzijní připojištění se státním příspěvkem nad 1 000 Kč. Protože si bude platit penzijní připojištění se státním příspěvkem celý rok ve výši 2 000 Kč měsíčně, může si ze ZD odečíst pouze 12 000 Kč.

8.4 Slevy na dani a daňové zvýhodnění

Podnikatel má nárok na základní slevu na poplatníka. Slevu na manželku si může uplatnit poplatník v rámci daňového priznání, protože manželka má příjem pouze z rodičovského

příspěvku, který se však do zákonného limitu nezapočítává. Souhrn slev zobrazuje tabulka č. 13.

Tabulka 13: Slevy na dani podnikatele za rok 2022 (vlastní zpracování)

Slevy na dani	Částka
Sleva na poplatníka	30 840 Kč
Sleva na manželku	24 840 Kč
Celkem	55 680 Kč

Celkovou slevu, kterou si podnikatel může uplatnit je 55 680 Kč.

Kromě slev na dani si může podnikatel uplatnit daňové zvýhodnění na vyživované dítě ve výši 15 204 Kč.

9 OPTIMALIZACE DAŇOVÉ POVINNOSTI

V této kapitole bude optimalizována daňová povinnost podnikatele a jeho celkové odvodové zatížení. Základ daně bude optimalizován vhodným zvolením uplatňování výdajů, tedy využitím skutečných výdajů nebo paušálních výdajů a také pomocí spolupracujících osob, kterými jsou manželka a neteř podnikatele. Ke snížení daňové povinnosti budou využity nezdanitelné části ZD, slevy na dani a daňové zvýhodnění.

9.1 Paušální výdaje

Podnikatel by dosáhl ve zdaňovacím období roku 2022 příjmy dle § 7. Na základě výpočtu v kapitole 8.2 je pro podnikatele výhodnější využít paušální výdaje než výdaje skutečné, protože dojde ke snížení základu daně a tím k optimalizaci daňové povinnosti.

V následující tabulce č. 14 je uveden postup výpočtu daňové povinnosti podnikatele při využití paušálních výdajů.

Tabulka 14: Výpočet daně z příjmů podnikatele za rok 2022 (vlastní zpracování)

Výpočet	Částka
ZD	196 142 Kč
Nezdanitelné části ZD § 15	12 000 Kč
Upravený ZD	184 142 Kč
Zaokrouhlený ZD	184 100 Kč
Daň z příjmů 15 %	27 615 Kč
Slevy na dani	55 680 Kč
Daň po slevě	0 Kč
Daňové zvýhodnění	15 204 Kč
Konečná daň (Daňový bonus)	-15 204 Kč
Zaplacené zálohy	1 200 Kč
Přeplatek na dani	16 404 Kč

Celkový ZD je ve výši 196 142 Kč, který vznikl odečtením paušálních výdajů od odhadovaných příjmů poplatníka. Následně jsou od celkového ZD odečteny nezdanitelné části daně ve výši 12 000 Kč a ze vzniklého upraveného ZD, který je zaokrouhlený na 100 Kč dolů, je vypočtena 15 % daň z příjmů. Od daně z příjmů je odečtena základní sleva na poplatníka a sleva na manželku. Celková sleva na dani je 55 680 Kč a daň po slevě je 0 Kč. Podnikatel má nárok na uplatnění daňového zvýhodnění na vyživované dítě ve výši 15 204 Kč. Po odečtení zaplacených záloh je výsledkem přeplatek na dani ve výši 16 404 Kč.

Protože by poslední známá daňová povinnost podnikatele nepřesáhla 30 000 Kč, nemusel by v dalším roce platit zálohy na daň z příjmů.

Při uplatnění paušálních výdajů musí podnikatel podat Přehled o příjmech a výdajích na příslušnou zdravotní pojišťovnu a OSSZ. V Přehledu bude muset vypočítat výši pojistného na zdravotní a sociální pojištění.

Výpočet zdravotního pojištění zobrazuje následující tabulka č. 15.

Tabulka 15: Výpočet ZP za rok 2022 (vlastní zpracování)

Zdravotní pojištění	Výpočet	Částka
Daňový základ	ZD § 7	196 142 Kč
Skutečný VZ	50 % ZD	98 071 Kč
Minimální VZ	50 % průměrné mzdy	233 472 Kč
Vyměřovací základ	Minimální VZ	233 472 Kč
Pojistné	13,5 % VZ	31 519 Kč
Zaplacené zálohy	12*2 627 Kč	31 524 Kč
Přeplatek	Pojistné - zaplacené zálohy	5 Kč

Vyměřovací základ pro výpočet pojistného na ZP by nedosahoval minimální požadované výše, která se vypočítá jako 50 % průměrné mzdy, proto musí být vyměřovací základ stanoven v minimální stanovené výši. Vypočtené pojistné na ZP podnikatele bude 31 519 Kč. Protože by v průběhu roku odváděl minimální zálohy, jeho přeplatek na ZP by byl 5 Kč. Novou měsíční zálohu by podnikatel musel odvádět již od nového roku.

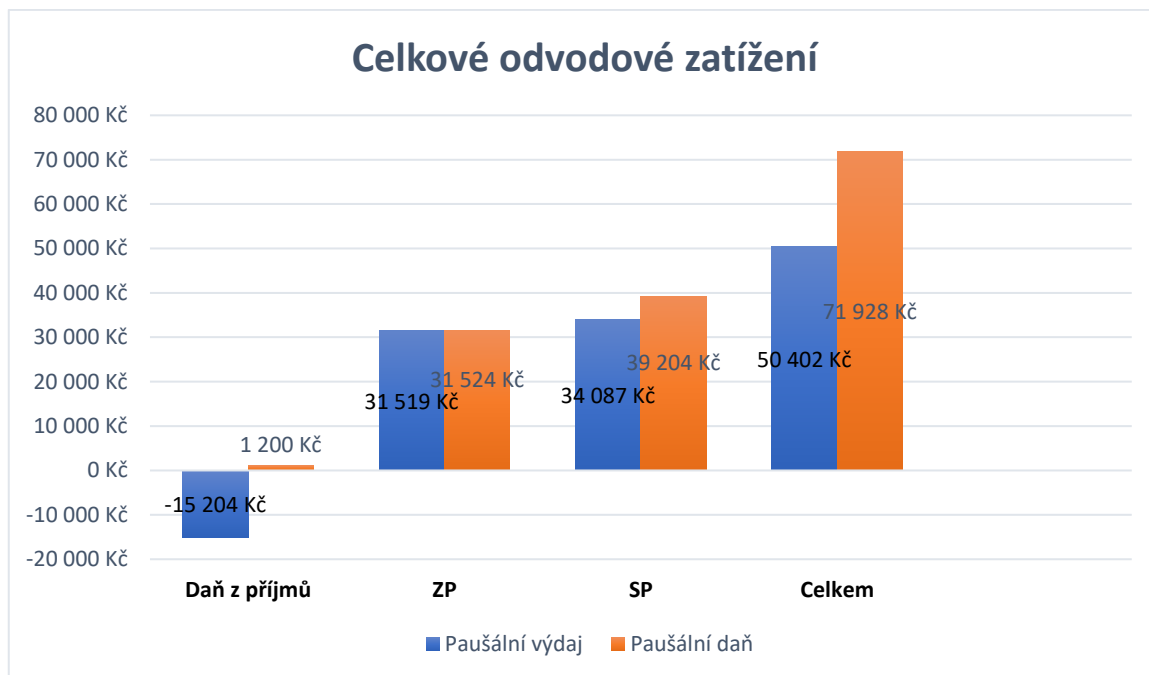
Následující tabulka č. 16 znázorňuje výpočet sociálního pojištění podnikatele.

Tabulka 16: Výpočet SP za rok 2022 (vlastní zpracování)

Sociální pojištění	Výpočet	Částka
Daňový základ	ZD § 7	196 142 Kč
Skutečný VZ	50 % ZD	98 071 Kč
Minimální VZ	25 % průměrné mzdy	116 736 Kč
Vyměřovací základ	Minimální VZ	116 736 Kč
Pojistné	29,2 % VZ	34 087 Kč
Záloha	12*2 841 Kč	34 092 Kč
Přeplatek	Pojistné - zaplacené zálohy	5 Kč

Skutečný vyměřovací základ je nižší než minimální VZ, proto bude muset podnikatel vypočítat pojistné z minimálního VZ, který je ve výši 25 % průměrné mzdy. Po odečtení zaplacených záloh vznikne podnikateli přeplatek ve výši 5 Kč. Novou měsíční zálohu bude muset podnikatel odvádět po podání Přehledu o příjmech a výdajích.

Následující obrázek č. 2 zobrazuje srovnání odvodového zatížení podnikatele při využití paušálních výdajů a paušální daně v roce 2022.

Obrázek 2: Porovnání odvodového zatížení podnikatele při využití paušálních výdajů a paušální daně v roce 2022

Odvodové zatížení podnikatele při využití paušálních výdajů bude o 21 526 Kč menší než odvod paušální daně.

9.2 Optimalizace ZD za pomoci spolupracujících osob

Další možnost, jak snížit daňové zatížení, je využití spolupracujících osob. Díky spolupracujícím osobám dochází ke snížení základu daně a následné úspory na dani. Podnikatel může ZD rozdělit na spolupracující manželku nebo neteř. Manželka je na rodičovské dovolené a pomáhá podnikateli s administrativou. Jeho neteř, která se také podílí na provozu samostatné výdělečné činnosti podnikatele, má ukončenou povinnou školní docházku a nyní studuje vysokou školu.

Na manželku může podnikatel převést maximálně 50 % svých příjmů a výdajů ze samostatné činnosti. V případě ostatní spolupracující osoby, v tomto případě se jedná o neteř podnikatele, může převést maximálně 30 % svých příjmů ze samostatné činnosti. Příjmy ze závislé činnosti, příjmy z kapitálového majetku, příjmy z nájmu ani ostatní příjmy rozdělit na spolupracující osobu nejdou. Rozdělení nemusí odpovídat skutečné spolupráci spolupracující osoby s podnikatelem, takže i při minimální spolupráci je možné rozdělit plnou výši maximální možné částky.

Spolupracující osoba je považována za OSVČ, ale nepotřebuje vlastní živnostenské oprávnění. Musí se registrovat na finančním úřadu k dani z příjmů a má oznamovací

povinnost o zahájení činnosti vůči své zdravotní pojišťovně a OSSZ. Má povinnost podávat Přehled o příjmech a výdajích na zdravotní pojišťovnu a OSSZ a daňové přiznání. Rozdělení ZD na spolupracující osobu má vliv na výši sociálního a zdravotního pojištění jak u poplatníka, tak i u spolupracující osoby.

9.2.1 Rozdělení příjmů na spolupracující manželku

Podnikatel může na svoji manželku převést příjmy a výdaje, a to až ve výši 50 %. Spolupracující manželka si může uplatnit základní slevu na poplatníka a stejně jako její manžel, i ona si během roku platí penzijní připojištění se státním příspěvkem, a to ve výši 3 000 Kč měsíčně. V případě, kdy podnikatel využívá k optimalizaci ZD spolupracující manželku, nemůže si na ni již uplatnit slevu na manželku. Může si uplatnit, stejně jako jeho manželka, pouze základní slevu na poplatníka.

Příjmy a výdaje, které podnikatel převede na svoji spolupracující manželku, jsou vypočteny ve dvou variantách, a to převod v nejvyšší možné výši, tedy 50 % a druhá varianta, kdy podnikatel převede na manželku 20 %.

Tabulka č. 17 zobrazuje rozdělení daňového základu na spolupracující manželku ve výši 50 % a následně také výpočet daně z příjmů podnikatele a jeho manželky.

Tabulka 17: Rozdělení ZD na spolupracující manželku a výpočet DP za rok 2022 (vlastní zpracování)

Výpočet	Podnikatel (50 %)	Manželka (50 %)
ZD	98 071 Kč	98 071 Kč
§ 15	12 000 Kč	24 000 Kč
Upravený ZD	86 071 Kč	74 071 Kč
Zaokrouhlený ZD	86 000 Kč	74 000 Kč
Daň 15 %	12 900 Kč	11 100 Kč
Slevy na dani	30 840 Kč	30 840 Kč
Daň po slevě	0 Kč	0 Kč
Daňové zvýhodnění	15 204 Kč	-
Konečná daň (Daňový bonus)	-15 204 Kč	0 Kč
Zaplacené zálohy	1 200 Kč	-
Přeplatek na dani	16 404 Kč	0 Kč

Využití spolupracující manželky, na kterou by podnikatel převedl 50 % jeho příjmů a výdajů, by vedlo k vyplacení daňového bonusu. Podnikateli by byl vyplacen bonus ve výši 15 204 Kč a vráceny zaplacené zálohy. Manželka by na dani nemusela odvádět nic, a protože v prvním roce podnikání nemusela odvádět zálohy na daň nevzniká jí žádný přeplatek na

dani. Podnikatel by neodváděl v následujícím roce žádné zálohy, protože jeho poslední známá daňová povinnost byla menší než 30 000 Kč.

Z pohledu pojistného je na spolupracující osobu nahlíženo jako na OSVČ, má tedy povinnost odvádět pojistné a podávat Přehledy o příjmech a výdajích na příslušnou zdravotní pojišťovnu a OSSZ.

Výpočet zdravotního pojištění při spolupráci s manželkou, kdy na ni podnikatel převede 50 % svých příjmů a výdajů, zobrazuje tabulka č. 18.

Tabulka 18: Výpočet ZP při spolupráci s manželkou za rok 2022 (vlastní zpracování)

Výpočet	Podnikatel (50 %)	Manželka (50 %)
Daňový základ	98 071 Kč	98 071 Kč
Skutečný VZ	49 036 Kč	49 036 Kč
Minimální VZ	233 472 Kč	-
Vyměřovací základ	233 472 Kč	49 036 Kč
Pojistné	31 519 Kč	6 620 Kč
Zaplacené zálohy	31 524 Kč	-
Přeplatek/Doplatek	-5 Kč	6 620 Kč

Protože podnikatel nedosahuje minimální požadované výše VZ pro výpočet pojistného na zdravotní pojištění, musel by odvést pojistné vypočtené z minimálního VZ. Spolupracující manželka odvede pojistné vypočtené ze skutečného VZ, protože jako osoba, za kterou je plátcem pojistného stát, nemusí odvádět pojistné z minimálního VZ. Protože by podnikatel odvedl na zálohách více, než je jeho povinnost, vznikl by mu přeplatek. Manželka by v prvním roce spolupráce nemusela na zálohách odvádět nic, protože je její spolupráce považována za vedlejší činnost z důvodu rodičovské dovolené a nemusí tak v prvním roce podnikání odvádět zálohy. Oba mají povinnost podat Přehled o příjmech a výdajích na příslušnou zdravotní pojišťovnu, a to nejpozději do jednoho měsíce ode dne podání daňového priznání. Novou výši záloh musí podnikatel i jeho manželka začít platit od začátku nového roku.

Následující tabulka č. 19 zobrazuje výpočet SP při spolupráci manželky, kdy na ni podnikatel převede 50 % ZD.

Tabulka 19: Výpočet SP při spolupráci s manželkou za rok 2022 (vlastní zpracování)

Výpočet	Podnikatel (50 %)	Manželka (50 %)
Daňový základ	98 071 Kč	98 071 Kč
Skutečný VZ	49 036 Kč	49 036 Kč
Minimální VZ	233 472 Kč	-
Vyměřovací základ	116 736 Kč	49 036 Kč
Pojistné	34 087 Kč	14 319 Kč
Zaplacené zálohy	34 092 Kč	-
Přeplatek/Doplatek	-5 Kč	14 319 Kč

Stejně jako u zdravotního pojištění, tak i u sociálního pojištění musí podnikatel vypočítat pojistné z minimálního VZ. Spolupracující manželce by také vznikla povinnost zaplatit pojistné, protože ZD, který na ni podnikatel převedl, je vyšší než rozhodná částka, do jejíž výše nemusí osoba, která vykonává vedlejší výdělečnou činnost, odvádět pojistné na důchodové pojištění. Stejně jako u ZP, tak i u SP by manželka neměla povinnost platit v prvním roce spolupráce zálohy. Novou výši záloh musí podnikatel i jeho manželka začít platit po podání Přehledu o příjmech a výdajích.

Porovnání odvodové zátížení podnikatele a jeho manželky při rozdělení ZD na spolupracující manželku ve výši 50 % zobrazuje následující obrázek č. 3.

Obrázek 3: Porovnání odvodového zatížení podnikatele a manželky za rok 2022 (vlastní zpracování)

Obrázek č. 3 porovnává celkové odvodové zatížení podnikatele a jeho manželky. Podnikatel by v této variantě odvedl celkem 50 402 Kč, zatímco jeho manželka o více než polovinu méně, konkrétně by odvedla 20 939 Kč.

Druhá varianta zobrazuje rozdělení 20 % příjmů a výdajů na podnikatelovu manželku. Tabulka č. 20 zobrazuje výpočet daňové povinnosti podnikatele a manželky při rozdělení 20 % ZD na manželku.

Tabulka 20: Rozdělení ZD na spolupracující manželku a výpočet DP za rok 2022 (vlastní zpracování)

Výpočet	Podnikatel (80 %)	Manželka (20 %)
ZD	156 614 Kč	39 228 Kč
§ 15	12 000 Kč	24 000 Kč
Upravený ZD	144 614 Kč	15 228 Kč
Zaokrouhlený ZD	144 600 Kč	15 200 Kč
Daň 15 %	21 690 Kč	2 280 Kč
Slevy na dani	30 840 Kč	30 840 Kč
Daň po slevě	0 Kč	0 Kč
Daňové zvýhodnění	15 204 Kč	-
Konečná daň (Daňový bonus)	-15 204 Kč	0 Kč
Zaplacené zálohy	1 200 Kč	-
Přeplatek na dani	16 404 Kč	0 Kč

Při rozdělení příjmů a výdajů na manželku ve výši 20 % by podnikateli vznikl také daňový bonus 15 204 Kč, který si může uplatnit a byli by mu vráceny i zálohy, které na dani odvedl. Daň z příjmů manželky by byla 0 Kč. Podnikatel by nemusel odvádět v následujícím roce žádné zálohy, protože jeho poslední známá daňová povinnost byla menší než 30 000 Kč.

Výpočet ZP při rozdělení 20 % příjmů a výdajů na manželku zobrazuje tabulka č. 21.

Tabulka 21: Výpočet ZP při spolupráci s manželkou za rok 2022 (vlastní zpracování)

Výpočet	Podnikatel (80 %)	Manželka (20 %)
Daňový základ	156 614 Kč	39 228 Kč
Skutečný VZ	78 307 Kč	19 614 Kč
Minimální VZ	233 472 Kč	-
Vyměřovací základ	233 472 Kč	19 614 Kč
Pojistné	31 519 Kč	2 648 Kč
Zaplacené zálohy	31 524 Kč	-
Přeplatek/Doplatek	-5 Kč	2 648 Kč

Protože podnikatel nedosahuje minimální požadované výše VZ pro výpočet pojistného, musel by, stejně jako u první varianty, odvést pojistné vypočtené z minimálního VZ. Spolupracující manželka by odvedla pojistné vypočtené ze skutečného VZ. Oba mají povinnost podat Přehled o příjmech a výdajích na příslušnou zdravotní pojišťovnu, a to nejpozději do jednoho měsíce ode dne podání daňového přiznání. Novou výši záloh musí podnikatel i jeho manželka začít platit od začátku nového roku.

Následující tabulka č. 22 zobrazuje výpočet SP při spolupráci manželky, kdy na ni podnikatel převede 20 % ZD.

Tabulka 22: Výpočet SP při spolupráci s manželkou za rok 2022 (vlastní zpracování)

Výpočet	Podnikatel (80 %)	Manželka (20 %)
Daňový základ	156 614 Kč	39 228 Kč
Skutečný VZ	78 307 Kč	19 614 Kč
Minimální VZ	233 472 Kč	-
Vyměřovací základ	116 736 Kč	-
Pojistné	34 087 Kč	0 Kč
Zaplacené zálohy	34 092 Kč	-
Přeplatek/Doplatek	-5 Kč	0 Kč

Pojistné, které by musel podnikatel odvést na sociální pojištění, by bylo 34 087 Kč. Po odečtení zaplacených záloh vyjde podnikateli přeplatek 5 Kč. Manželka by na SP nemusela odvádět nic, protože její ZD nedosahuje výše rozhodné částky, která je pro rok 2022 ve výši 93 387 Kč. Novou výši záloh by podnikatel i jeho manželka odváděli po podání Přehledu o příjmech a výdajích.

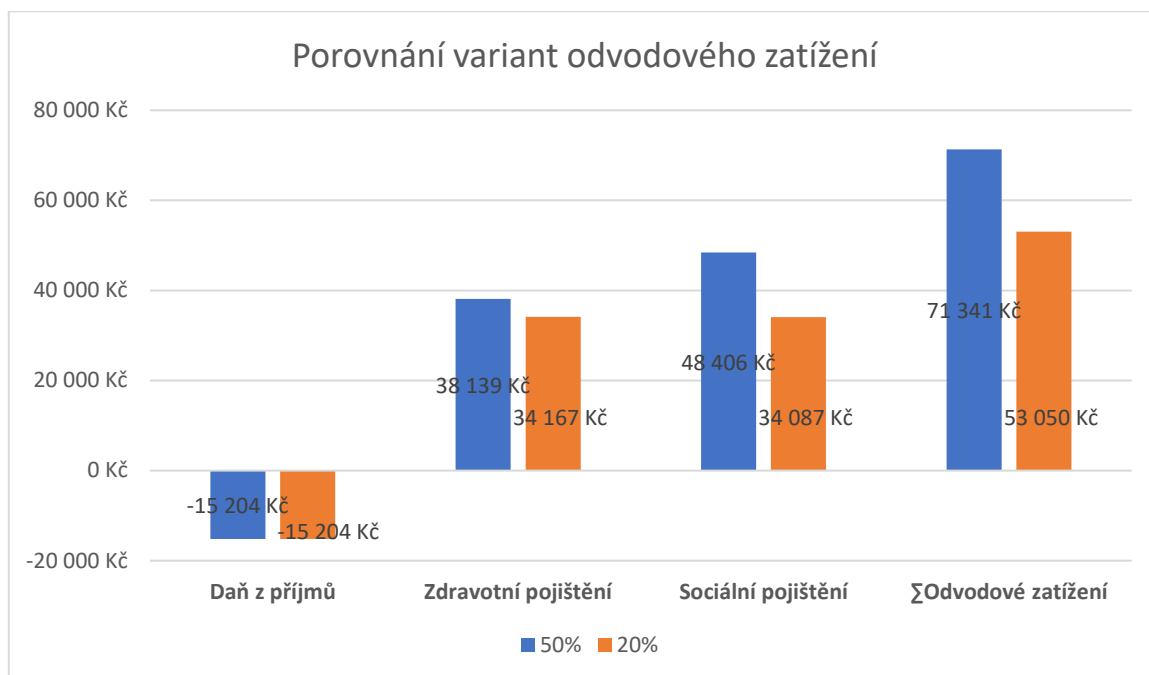
Následující obrázek č. 4. porovnává odvodové zatížení poplatníka a jeho manželky v případě, kdy poplatník převede na manželku 20 % svých příjmů a výdajů.

Obrázek 4: Porovnání odvodového zatížení podnikatele a manželky za rok 2022 (vlastní zpracování)

Manželka by v této variantě odvedla pouze pojistné na ZP ve výši 2 648 Kč oproti manželovi, který by na ZP odvedl 31 519 Kč, a navíc i částku 34 087 Kč na SP. Na dani by ani jeden z nich nemusel odvádět nic a podnikateli by byl vyplacen bonus 15 204 Kč a vráceny zaplacené zálohy.

Porovnání obou variant celkového odvodového zatížení při spolupráci s manželkou zobrazuje obrázek č. 5.

Obrázek 5: Porovnání variant odvodového zatížení při spolupráci s manželkou za rok 2022 (vlastní zpracování)

Daň z příjmů, respektive daňový bonus, by v obou variantách dosahoval stejné výše. Rozdíl by byl v odvodech na sociální a zdravotní pojištění, kdy by při převodu 20 % ZD na spolupracující manželku došlo ke snížení o 18 291 Kč oproti převodu ve výši 50 %. Při rozdělení příjmů a výdaj na manželku ve výši 50 % by celkové odvodové zatížení manželů bylo ve výši 71 341 Kč. Pokud by podnikatel převedl na manželku pouze 20 % svých příjmů a výdajů, došlo by k poklesu celkového odvodového zatížení na 53 050 Kč. Pro podnikatele by při spolupráci s manželkou bylo výhodnější převést na ni pouze 20 % svých příjmů a výdajů.

9.2.2 Rozdělení příjmů na spolupracující neteř

Podnikatel může na jeho spolupracující neteř převést maximálně 30 % svých příjmů a výdajů. Spolupracující neteř nemá žádné nezdanitelné části ZD. Neteř si může uplatnit základní slevu na poplatníka a slevu na studenta.

ZD podnikatele je rozdělen na neteř ve dvou variantách. První varianta zobrazuje rozdělení ZD v maximální možné výši, tj. 30 % a druhá varianta představuje převedení ve výši 10 %. Následující tabulka č. 23 zobrazuje výpočet daňové povinnosti podnikatele a jeho neteře při rozdělení 30 % ZD na neteř.

Tabulka 23: Rozdělení ZD na spolupracující neteř a výpočet DP za rok 2022 (vlastní zpracování)

Výpočet	Podnikatel (70 %)	Neteř (30 %)
ZD	137 299 Kč	58 843 Kč
§ 15	12 000 Kč	0 Kč
Upravený ZD	125 299 Kč	58 843 Kč
Zaokrouhlený ZD	125 200 Kč	58 800 Kč
Daň 15 %	18 780 Kč	8 820 Kč
Slevy na dani	55 680 Kč	34 860 Kč
Daň po slevě	0 Kč	0 Kč
Daňové zvýhodnění	15 204 Kč	-
Konečná daň (Daňový bonus)	-15 204 Kč	0 Kč
Zaplacené zálohy	1 200 Kč	-
Přeplatek na dani	16 404 Kč	0 Kč

Pokud by podnikatel rozdělil 30 % svých příjmů a výdajů na jeho spolupracující neteř, vznikl by mu daňový bonus 15 204 Kč, jako tomu bylo i při variantách převodu ZD na spolupracující manželku. Neteř by díky slevám na dani nemusela odvádět žádnou daň z příjmů, a protože v prvním roce podnikání nemusela odvádět zálohy na daň nevzniká jí žádný přeplatek na dani. Podnikateli bude vrácena i částka odvedených záloh. Podnikatel by nemusel odvádět v následujícím roce žádné zálohy, protože jeho poslední známá daňová povinnost byla menší než 30 000 Kč.

Výpočet zdravotního pojištění při spolupráci s neteří, kdy na ni podnikatel převede 30 % svých příjmů a výdajů zobrazuje tabulka č. 24.

Tabulka 24: Výpočet ZP při spolupráci s neteří za rok 2022 (vlastní zpracování)

Výpočet	Podnikatel (70 %)	Neteř (30 %)
Daňový základ	137 299 Kč	58 843 Kč
Skutečný VZ	68 650 Kč	29 422 Kč
Minimální VZ	233 472 Kč	-
Vyměřovací základ	233 472 Kč	29 422 Kč
Pojistné	31 519 Kč	3 972 Kč
Zaplacené zálohy	31 524 Kč	-
Přeplatek/Doplatek	-5 Kč	3 972 Kč

Stejně jako při rozdělení příjmů na manželku, ani v tomto případě podnikatel nedosahuje minimální požadované výše VZ pro výpočet pojistného na ZP, musel by tedy odvést pojistné vypočtené z minimálního VZ. Spolupracující neteř by odvedla pojistné ze skutečného VZ, protože je považována za osobu, za kterou zdravotní pojištění odvádí stát, a neplatí tak pro ni minimální VZ. Oba mají povinnost podat Přehled o příjmech a výdajích na příslušnou zdravotní pojišťovnu, a to nejpozději do jednoho měsíce ode dne podání daňového přiznání. Neteř by v prvním roce spolupráce nemusela na zálohách odvádět nic, protože je její

spolupráce považována za vedlejší činnost z důvodu studia, a nemusí tak v prvním roce podnikání odvádět zálohy. Novou výši záloh musí podnikatel i neteř začít platit od nového roku.

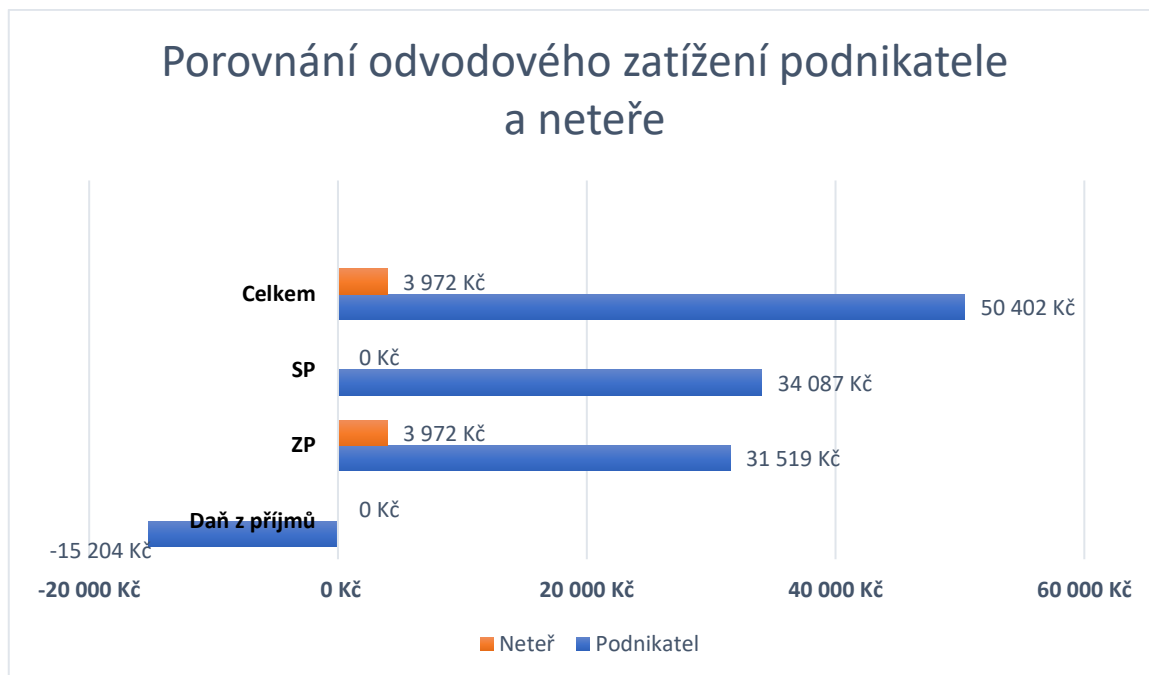
Výpočet SP při spolupráci neteře, kdy na ni podnikatel převede 30 % ZD zobrazuje následující tabulka č. 25.

Tabulka 25: Výpočet SP při spolupráci s neteří za rok 2022 (vlastní zpracování)

Výpočet	Podnikatel (70 %)	Neteř (30 %)
Daňový základ	137 299 Kč	58 843 Kč
Skutečný VZ	68 650 Kč	29 422 Kč
Minimální VZ	233 472 Kč	-
Vyměřovací základ	116 736 Kč	-
Pojistné	34 087 Kč	0 Kč
Zaplacené zálohy	34 092 Kč	-
Přeplatek/Doplatek	-5 Kč	0 Kč

Skutečný VZ podnikatele je nižší než požadovaný minimální VZ, proto musí být pojistné vypočítáno z minimálního VZ. Sociální pojistné, které by podnikatel musel zaplatit při rozdělení 30 % ZD na neteř, je ve výši 34 087 Kč. Neteř podnikatele by na SP nemusela odvést nic, protože ZD, který na ni podnikatel převedl, nedosahuje rozhodné částky. Ani v tomto případě by neteř v prvním roce spolupráce neplatila zálohy, protože je její spolupráce považována za vedlejší činnost z důvodu studia. Novou měsíční zálohu by podnikatel a neteř začali platit po podání Přehledu o příjmech a výdajích.

Na obrázku č. 6 je porovnáno odvodové zatížení podnikatele a jeho neteře při rozdělení 30 % příjmů a výdajů podnikatele na neteř.

Obrázek 6: Porovnání odvodového zatížení podnikatele a neteře (vlastní zpracování)
Podnikatel by v této variantě odvedl celkem 50 402 Kč. Neteř by musela odvést pouze částku na ZP, a to ve výši 3 972 Kč.

Druhá varianta, ve které by podnikatel na svoji neteř převedl 10 % svých příjmů a výdajů je zobrazena v tabulce č. 26.

Tabulka 26: Rozdělení ZD na spolupracující neteř a výpočet DP za rok 2022 (vlastní zpracování)

	Podnikatel (90 %)	Neteř (10 %)
ZD	176 528 Kč	19 614 Kč
§ 15	12 000 Kč	-
Upravený ZD	164 528 Kč	19 614 Kč
Zaokrouhlený ZD	164 500 Kč	19 600 Kč
Daň 15 %	24 675 Kč	2 940 Kč
Slevy na dani	55 680 Kč	34 860 Kč
Daň po slevě	0 Kč	0 Kč
Daňové zvýhodnění	15 204 Kč	-
Konečná daň (Daňový bonus)	-15 204 Kč	0 Kč
Zaplacené zálohy	1 200 Kč	-
Přeplatek na dani	16 404 Kč	0 Kč

Převodem 10 % ZD podnikatele na jeho neteř by podnikateli vznikl přeplatek na dani ve výši 16 404 Kč. Neteř podnikatele by díky slevám na dani neodvedla nic. Podnikatel by nemusel odvádět v následujícím roce žádné zálohy, protože jeho poslední známá daňová povinnost byla menší než 30 000 Kč.

Výpočet ZP při rozdělení 10 % příjmů a výdajů na neteř zobrazuje následující tabulka č. 27.

Tabulka 27: Výpočet ZP při spolupráci s neteří za rok 2022 (vlastní zpracování)

Výpočet	Podnikatel (90 %)	Neteř (10 %)
Daňový základ	176 528 Kč	19 614 Kč
Skutečný VZ	88 264 Kč	9 807 Kč
Minimální VZ	233 472 Kč	-
Vyměřovací základ	233 472 Kč	9 807 Kč
Pojistné	31 519 Kč	1 324 Kč
Zaplacené zálohy	31 524 Kč	-
Přeplatek/Doplatek	-5 Kč	1 324 Kč

Pojistné na ZP bude muset být u podnikatele vypočítáno z minimálního VZ, protože skutečný VZ je nižší než minimální. Protože je neteř student, je z hlediska zdravotního pojištění považována za osobu, za kterou platí pojistné stát, netýká se jí tak minimální vyměřovací základ. Dohromady by na ZP museli odvést 32 843 Kč. Podnikateli by vznikl přeplatek z důvodu zaplacených záloh. Novou výši záloh musí podnikatel i neteř začít platit od nového roku.

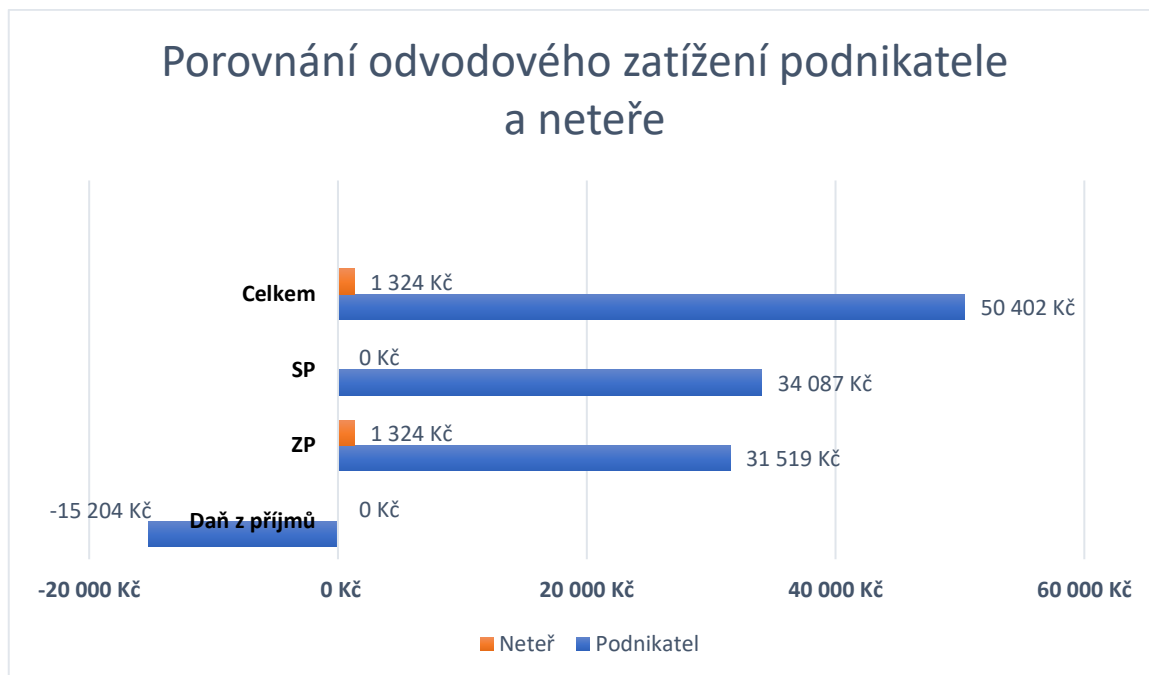
Výpočet SP při rozdělení 10 % ZD na neteř zobrazuje následující tabulka č. 28.

Tabulka 28: Výpočet SP při spolupráci s neteří za rok 2022 (vlastní zpracování)

Výpočet	Podnikatel (90 %)	Neteř (10 %)
Daňový základ	176 528 Kč	19 614 Kč
Skutečný VZ	88 264 Kč	9 807 Kč
Minimální VZ	233 472 Kč	-
Vyměřovací základ	116 736 Kč	-
Pojistné	34 087 Kč	0 Kč
Zaplacené zálohy	34 092 Kč	-
Přeplatek/Doplatek	-5 Kč	0 Kč

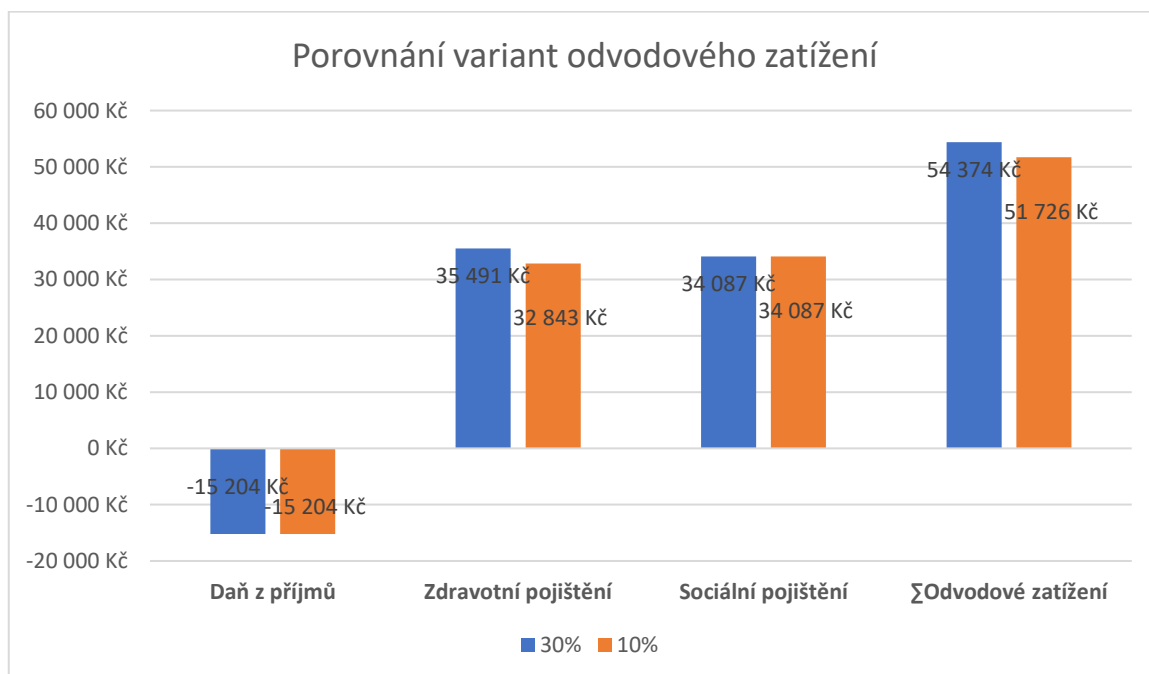
Neteř by na SP nemusela odvádět nic, protože její ZD nedosahuje rozhodné částky pro účast na důchodovém pojištění. Podnikatel by odvedl pojistné ve výši 34 087 Kč, které by musel vypočítat z minimálního VZ. Novou měsíční zálohu by podnikatel a neteř začali platit po podání Přehledu o příjmech a výdajích.

Porovnání celkového odvodového zatížení podnikatele a neteře zobrazuje následující obrázek č. 7.

Obrázek 7: Porovnání odvodového zatížení podnikatele a neteře za rok 2022 (vlastní zpracování)

Následující obrázek č. 8 porovnává odvodové zatížení podnikatele a neteře při převodu 30 % a 10 % ZD podnikatele na jeho neteř.

Obrázek 8: Porovnání variant odvodového zatížení při spolupráci s neteří za rok 2022 (vlastní zpracování)

Pro podnikatele by byla výhodnější varianta přenést na neteř pouze 10 % ZD, protože celkové odvodové zatížení by dosahovalo 51 726 Kč, zatímco při přenesení 30 % by celkové odvodové zatížení bylo 54 374 Kč. Pokud by však podnikatel neplánoval za neteř ZP

zaplatit, musela by si jej zaplatit sama neteř a pro podnikatele by tato možnost nebyla optimalizací, protože by stále odváděl pojistné z minimálního VZ.

9.2.3 Rozdělení příjmů na spolupracující manželku a neteř

Podnikatel může své příjmy a výdaje rozdělit na obě spolupracující osoby. V tomto případě lze na manželku a neteř rozdělit dohromady 30 % ZD. Všichni tři budou moci využít základní slevu na poplatníka a neteř bude moci využít navíc slevu na studenta. Slevu na manželku nemůže poplatník využít, protože jsou na ni rozdělovány příjmy a výdaje.

Rozdělení ZD na spolupracující manželku ve výši 15 % a na neteř také 15 % zobrazuje tabulka č. 29.

Tabulka 29: Rozdělení ZD na spolupracující manželku a neteř a výpočet DP za rok 2022 (vlastní zpracování)

Výpočet	Podnikatel (70 %)	Manželka (15 %)	Neteř (15 %)
ZD	137 298 Kč	29 422 Kč	29 422 Kč
§ 15	12 000 Kč	24 000 Kč	-
Upravený ZD	125 298 Kč	5 422 Kč	29 422 Kč
Zaokrouhlený ZD	125 200 Kč	5 400 Kč	29 400 Kč
Daň 15 %	18 780 Kč	810 Kč	4 410 Kč
Slevy na dani	30 840 Kč	30 840 Kč	34 860 Kč
Daň po slevě	0 Kč	0 Kč	0 Kč
Daňové zvýhodnění	15 204 Kč	-	-
Konečná daň (Daňový bonus)	-15 204 Kč	0 Kč	0 Kč
Zaplacené zálohy	1 200 Kč	-	-
Přeplatek na dani	16 404 Kč	0 Kč	0 Kč

Rozdělení ZD podnikatele na jeho spolupracující manželku a neteř by přineslo podnikateli také daňový bonus ve výši 15 204 Kč a po odečtení zaplacených záloh by vyšel přeplatek na dani 16 404 Kč. Manželka ani neteř by na dani nemusely odvádět nic. Podnikatel by neodváděl v následujícím roce žádné zálohy, protože jeho poslední známá daňová povinnost byla menší než 30 000 Kč.

Výpočet zdravotního pojištění při spolupráci s manželkou a neteří, kdy na ně podnikatel převede 30 % svých příjmů a výdajů, zobrazuje následující tabulka č. 30.

Tabulka 30: Výpočet ZP při spolupráci s manželkou a neteří za rok 2022 (vlastní zpracování)

Výpočet	Podnikatel (70 %)	Manželka (15 %)	Neteř (15 %)
Daňový základ	137 298 Kč	29 422 Kč	29 422 Kč
Skutečný VZ	68 649 Kč	14 711 Kč	14 711 Kč
Minimální VZ	233 472 Kč	-	-
Vyměřovací základ	233 472 Kč	14 711 Kč	14 711 Kč
Pojistné	31 519 Kč	1 986 Kč	1 986 Kč
Zaplacené zálohy	31 524 Kč	-	-
Přeplatek/Doplatek	-5 Kč	1 986 Kč	1 986 Kč

Na ZP by musel podnikatel odvést minimální částku, tj. 31 519 Kč, protože vypočtený VZ nedosahuje minimální požadované výše. Manželka, stejně jako neteř, by na ZP odvedla 1 986 Kč. Novou měsíční zálohu by všichni začali platit od nového roku.

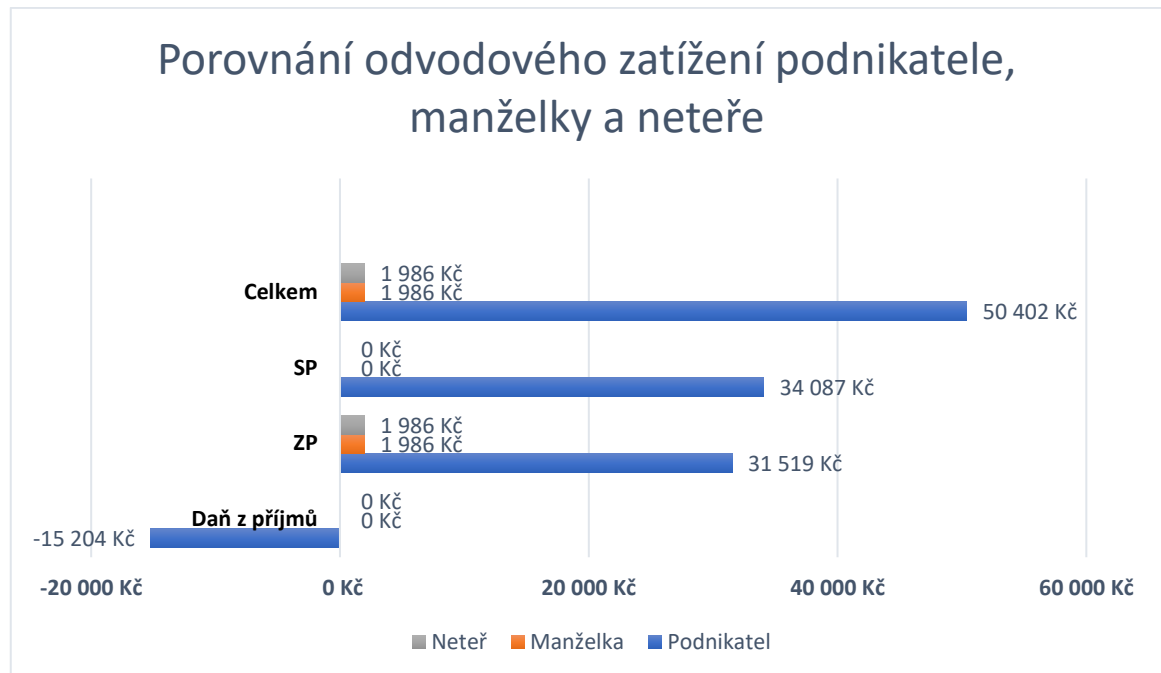
Výpočet SP při spolupráci s manželkou i neteří zobrazuje následující tabulka č. 31.

Tabulka 31: Výpočet SP při spolupráci s manželkou a neteří za rok 2022 (vlastní zpracování)

Výpočet	Podnikatel (70 %)	Manželka (15 %)	Neteř (15 %)
Daňový základ	137 299 Kč	29 422 Kč	29 422 Kč
Skutečný VZ	68 649 Kč	14 711 Kč	14 711 Kč
Minimální VZ	233 472 Kč	-	-
Vyměřovací základ	116 736 Kč	-	-
Pojistné	34 087 Kč	0 Kč	0 Kč
Zaplacené zálohy	34 092 Kč	-	-
Přeplatek/Doplatek	-5 Kč	0 Kč	0 Kč

Manželka ani neteř neodvede na SP nic, protože jejich ZD nedosahuje rozhodnou částku, od které je povinnost platit důchodové pojištění. Vyměřovací základ podnikatele nedosahuje výše minimálního VZ, proto musí být pojistné na SP podnikateli vypočítáno z minimálního VZ. Novou měsíční zálohu by všichni začali platit po podání Přehledu o příjmech a výdajích.

Porovnání odvodových zatížení při spolupráci s manželkou a neteří popisuje následující obrázek č. 9.

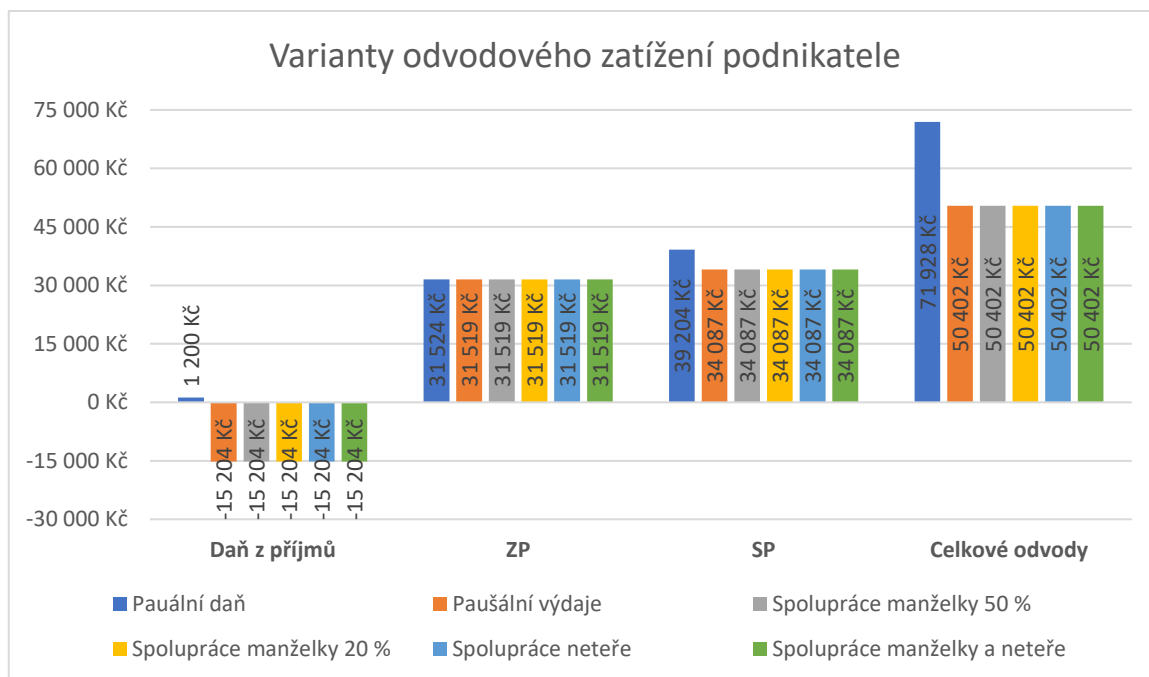

Obrázek 9: Porovnání odvodového zatížení podnikatele, manželky a neteře za rok 2022 (vlastní zpracování)

Odvodové zatížení manželky a neteře, které zobrazuje obrázek č. 9, by bylo ve stejné výši 1 986 Kč, obě by tak odvedly pouze částku na ZP. Celkové zatížení podnikatele by bylo 50 402 Kč.

10 ZHODNOCENÍ A DOPORUČENÍ

Následující obrázek č. 10 porovnává celková odvodová zatížení podnikatele při využití paušální daně, paušálních výdajů, spolupráce s manželkou, variantu při spolupráci s neteří a variantu při spolupráci s manželkou a neteří.

Obrázek 10: Srovnání variant odvodového zatížení podnikatele za rok 2022 (vlastní zpracování)

Nejvýhodnější variantou dle obrázku č. 10 je pro podnikatele buď využití paušálních výdajů, nebo využití spolupracujících osob, jak jednotlivě, tj. využití spolupráce manželky nebo neteře, tak i využití spolupráce obou osob dohromady. Celkové odvody podnikatele při využití paušálních výdajů nebo spolupracujících osob by byly ve výši 65 606 Kč. Ve všech variantách, které byly k optimalizaci využity, vyšel podnikateli daňový bonus 15 204 Kč, podnikatel by tak odvedl 50 402 Kč. Podnikatel při využití varianty spolupracujících osob nebo paušálních výdajů, namísto paušální daně, ušetří v roce 2022 na odvodech celkem 21 526 Kč.

Pokud by podnikatel využíval k optimalizaci své daňové povinnosti spolupracující osoby, vznikla by povinnost na odvodech i těmto spolupracujícím osobám. Proto jsou v následující tabulce č. 32 zobrazeny celkové odvody podnikatele a spolupracujících osob.

Tabulka 32: Celkové odvodové zatížení všech osob za rok 2022 (vlastní zpracování)

Varianty	Poplatník	Daň z příjmů	ZP	SP	Celkem
Paušální daň	Podnikatel	1 200 Kč	31 524 Kč	39 204 Kč	71 928 Kč
Paušální výdaje	Podnikatel	-15 204 Kč	31 519 Kč	34 087 Kč	50 402 Kč
Spolupráce manželky 50 %	Podnikatel	-15 204 Kč	31 519 Kč	34 087 Kč	71 341 Kč
	Manželka	0 Kč	6 620 Kč	14 319 Kč	
Spolupráce manželky 20 %	Podnikatel	-15 204 Kč	31 519 Kč	34 087 Kč	53 050 Kč
	Manželka	0 Kč	2 648 Kč	0 Kč	
Spolupráce neteře 30 %	Podnikatel	-15 204 Kč	31 519 Kč	34 087 Kč	54 374 Kč
	Neteř	0 Kč	3 972 Kč	0 Kč	
Spolupráce neteře 10 %	Podnikatel	-15 204 Kč	31 519 Kč	34 087 Kč	51 726 Kč
	Neteř	0 Kč	1 324 Kč	0 Kč	
Spolupráce manželky a neteře	Podnikatel	-15 204 Kč	31 519 Kč	34 087 Kč	54 374 Kč
	Manželka	0 Kč	1 986 Kč	0 Kč	
	Neteř	0 Kč	1 986 Kč	0 Kč	

Tabulka č. 32 zobrazuje, že i využití spolupracujících osob by bylo výhodnější než uplatňovat paušální daň. Nejvýhodnější spolupráce je spolupráce s neteří, kdy by na ni podnikatel převedl 10 % ZD a celkem by na odvodech odvedli 51 726 Kč.

Ve všech variantách, kromě varianty s využitím paušální daně, vychází podnikateli stejná daň, respektive daňový bonus. Z pohledu daňového zatížení je tedy nejvýhodnější variantou buď využití paušálních výdajů, nebo spolupracujících osob.

Co se týče zdravotního pojištění, je nejvýhodnější variantou uplatňovat výdaje paušálem, kdy podnikatel odvede celkem 31 519 Kč. U sociálního pojištění je nejvýhodnější variantou rozdělení ZD na spolupracující osoby, kromě rozdělení 50 % ZD na manželku, anebo využití paušálních výdajů.

Při zaměření se na celkové odvodové zatížení je dle výpočtů, které jsou zobrazeny v tabulce č. 32, nejvýhodnější variantou využití paušálních výdajů. Celkové odvodové zatížení při využití této varianty je 50 402 Kč.

Na základě vypočtených variant bych podnikateli doporučila uplatňovat paušální výdaje. Paušální daň sice podnikateli sníží administrativní náročnost, ale jeho celkové odvody budou vyšší o 21 526 Kč. Ke snížení odvodového zatížení podnikatele došlo také díky využití základní slevy na poplatníka a manželku, dále odečtením nezdanitelných částí základu daně a v neposlední řadě uplatněním daňového zvýhodnění na vyživované dítě, díky němuž vznikl daňový bonus.

Pokud by se podnikatel rozhodl využít paušální výdaje již v roce 2022, musel by správci daně ohlásit vystoupení z paušálního režimu. Z režimu paušálního zdanění by podnikatel mohl vystoupit až ke skončení zdaňovacího období, tedy ke skončení kalendářního roku 2022. Po skončení zdaňovacího období by také podnikatel musel podat daňové přiznání finančnímu úřadu, a to nejpozději do tří měsíců po uplynutí zdaňovacího období, posledním dnem lhůty pro podání daňového přiznání je 1. duben a Přehledy o příjmech a výdajích zdravotní pojišťovně a Okresní správě sociálního zabezpečení nejpozději do 1 měsíce od lhůty pro podání daňového přiznání.

ZÁVĚR

Cílem této bakalářské práce byla optimalizace daňové povinnosti vybrané fyzické osoby a současně i vyplnění daňového přiznání za zdaňovací období roku 2022 a Přehledu o příjmech a výdajích na příslušnou zdravotní pojišťovnu a OSSZ. Daňové přiznání a Přehledy o příjmech a výdajích jsou uvedeny v příloze této bakalářské práce.

Při zpracování teoretické části byly využity knižní zdroje a legislativní dokumenty. V teoretické části byl popsán daňový systém ČR a podrobně jsem se zaměřila na zdanění příjmů fyzických osob a pojem optimalizace daně. Dále byly v teoretické části zmíněny další odvodová zatížení, jako jsou zdravotní a sociální pojištění. Teoretická část této bakalářské práce přinesla poznatky, které byly využity k vytvoření části praktické.

V úvodu praktické části bakalářské práce byla představena vybraná fyzická osoba a veškeré skutečnosti, které byly důležité pro stanovení daně z příjmů a následně byla vypočtena současná daňová povinnost podnikatele v paušálním režimu.

V praktické části byly dále popsány odhadované příjmy a výdaje podnikatele za rok 2022. Pro optimalizaci daně bylo rozhodující zvolit uplatňování výdajů, a to buď skutečných nebo paušálních. Pro podnikatele bylo výhodnější zvolení paušálních výdajů z důvodu snížení ZD. Dále byly zobrazeny nezdanitelné části ZD, které vedly k optimalizaci daňového základu, slevy na dani a daňové zvýhodnění. Následně byla vypočtena daňová povinnost podnikatele a odvody na sociální a zdravotní pojištění. Následovaly další možnosti optimalizace ZD z příjmů podnikatele, a to pomocí rozdělení příjmů a výdajů na spolupracující osoby. V práci byly popsány varianty rozdělení ZD na spolupracující manželku ve výši 50 a 20 %, na spolupracující neteř ve výši 30 a 10 % a také na obě spolupracující osoby a následoval výpočet celkové daňové povinnosti a odvodů na sociální a zdravotní pojištění.

Z pohledu podnikatele pro něj bylo nejvýhodnější uplatňovat paušální výdaje nebo využití spolupracujících osob. Při zaměření se na celkové odvodové zatížení, tedy i na odvody spolupracujících osob, se varianty se spolupracujícími osobami staly nevýhodné, protože by spolupracující osoby musely odvádět zdravotní pojištění a při překročení rozhodné částky také pojištění sociální.

Pro podnikatele je z hlediska celkového odvodového zatížení nejvýhodnější uplatňovat paušální výdaje namísto paušální daně.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

BĚHOUNEK, Pavel, 2019. *Daňové zákony: v úplném znění k 1. 4. 2019 s přehledy a komentáři změn*. Olomouc: ANAG. Daně (ANAG). ISBN 978-807-5542-090.

BERÁNEK, Petr, 2021. *Průvodce zákonem o daních z příjmů pro OSVČ: a další poplatníky s dílčím základem v § 7*. Olomouc: ANAG. Účetnictví (ANAG). ISBN 978-80-7554-318-9.

BORIA, Pietro, 2017. *Taxation in European Union*. Second edition. Cham: Springer, xvi, 208 s. ISBN 978-3-319-53918-8.

BRYCHTA, Ivan, Marie KAJŠMANOVÁ a Petr KAMENÍK, 2022. *Tabulky a informace pro daně a podnikání 2022*. 18. vydání. Brno: DATEV. ISBN 978-80-7676-354-8.

ČESKO, 1992c. Zákon č. 586/1992 o daních z příjmů ze dne 20. listopadu 1992. In: Sbíрка zákonů České republiky [online]. Dostupné také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1992-586>

DUŠEK, Jiří, 2020. *Daně z příjmů: přehledy, daňové a účetní tabulky*. 13. vydání. Praha: Grada. Účetnictví a daně (Grada). ISBN 978-80-271-1048-3.

DUŠEK, Jiří a Jaroslav SEDLÁČEK, 2020. *Daňová evidence podnikatelů 2020*. 17. vydání. Praha: Grada Publishing. ISBN 978-80-271-1459-7.

DUŠEK, Jiří a Jaroslav SEDLÁČEK, 2021. *Daňová evidence podnikatelů 2021*. Osmnácté vydání. Praha: Grada. Účetnictví a daně (Grada). ISBN 978-80-271-3106-8.

DVOŘÁKOVÁ, Veronika, 2013. *Zdaňování příjmů fyzických a právnických osob 2013/2014*. Praha: Linde Praha. ISBN 978-807-2019-168.

DVOŘÁKOVÁ, Veronika, Marcel PITTERLING a Hana SKALICKÁ, 2018. *Zdaňování příjmů fyzických a právnických osob 2018*. 3. vydání. Praha: Wolters Kluwer. Daně (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7598-315-2.

DVOŘÁKOVÁ, Veronika, Marcel PITTERLING a Hana SKALICKÁ, 2019. *Zdaňování příjmů fyzických a právnických osob 2019*. 4. vydání. Praha: Wolters Kluwer. Daně (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-807-5520-357.

HAMERNÍKOVÁ, Bojka, 2017. *Veřejné finance: vybrané problémy*. Praha: Wolters Kluwer. ISBN 978-807-5525-772.

HEJDUKOVÁ, Pavlína, 2015. *Veřejné finance: teorie a praxe*. V Praze: C.H. Beck. Beckovy ekonomické učebnice. ISBN 978-80-7400-298-4.

HNÁTEK, Miloslav, 2021. *Zcela legální daňové triky 2021: pro podnikatele, svobodná povolání, pronajímatele, zaměstnance, studenty, seniory*. 5. rozšířené vydání. Praha: ESAP. ISBN 978-809-0739-833.

HNÁTEK, Miloslav, 2022. *Zcela legální daňové triky 2022: pro podnikatele, svobodná povolání, pronajímatele, zaměstnance, studenty, seniory*. 6. aktualizované a rozšířené vydání. Praha: ESAP. ISBN 978-80-907398-5-7.

ILLETŠKO, Kateřina, Martin DĚRGEL a Luděk PELCL, 2021. *Daňová přiznání: roční zúčtování záloh a daňového zvýhodnění: bez chyb, pokut a penále*. Český Těšín: Poradce. ISBN 978-807-3654-535.

ILLETŠKO, Kateřina, Martin DĚRGEL a Luděk PELCL, 2022. *Daňová přiznání: roční zúčtování záloh a daňového zvýhodnění: bez chyb, pokut a penále*. Český Těšín: Poradce. ISBN 978-807-3654-665.

JÁNOŠÍKOVÁ, Petra, 2018. *Daňové právo de lege lata*. 2. aktualizované vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk. Pro praxi. ISBN 978-807-3806-873.

KLIMEŠOVÁ, Ludmila, 2018. *Daňová optimalizace*. 2. aktualizované vydání. Praha: Ústav práva a právní vědy. Právo a management. ISBN 978-80-87974-17-9.

KUBÁTOVÁ, Květa, 2018. *Daňová teorie a politika*. 7. vydání. Praha: Wolters Kluwer. ISBN 978-807-5981-653.

LAJTKEPOVÁ, Eva, 2013. *Veřejné finance v České republice: teorie a praxe*. Brno: Akademické nakladatelství CERM. ISBN 978-80-7204-861-8.

MACHÁČEK, Ivan, 2019. *Optimalizace daně z příjmů fyzických osob: postupy, jak platit co nejnižší daň*. Olomouc: ANAG. Daně (ANAG). ISBN 978-807-5541-956.

MARKOVÁ, Hana, 2020. *Daňové zákony: úplná znění platná k 1. 1.: včetně daňového balíčku*. 3. vydání. Praha: Grada. ISBN 978-80-271-1333-0.

MARKOVÁ, Hana, 2022. *Daňové zákony 2022: úplná znění platná k 1. 1. 2022*. 33. vydání. Praha: Grada Publishing. ISBN 978-80-271-3551-6.

PELC, Vladimír, 2020. *Daně z příjmů s komentářem*. 18. aktualizované vydání. Olomouc: ANAG. Daně (ANAG). ISBN 978-807-5542-779.

PTÁČKOVÁ MÍSAŘOVÁ, Petra a Milena OTAVOVÁ, 2018. *Daň z příjmů srozumitelně*. 2. Ostrava: Key Publishing. ISBN 978-80-7418-295-2.

ŠÁMALOVÁ, Kateřina a Petr VOJTÍŠEK, 2021. *Sociální správa: Organizace a řízení sociálních systémů*. Příbram: Grada Publishing. ISBN 9788027121953.

ŠIROKÝ, Jan, 2016. *Základy daňové teorie s praktickými příklady*. 2., aktualizované vydání. Praha: Wolters Kluwer. Vzdělávání a certifikace účetních. ISBN 978-807-5523-150.

TEPPEROVÁ, Jana, 2019. *Daň z příjmů a pojistné na sociální zabezpečení: souvislosti a kolize v národním i mezinárodním kontextu*. Praha: Oeconomica, nakladatelství VŠE. ISBN 978-802-4523-248.

VANČUROVÁ, Alena a Lenka LÁCHOVÁ, 2018. *Daňový systém ČR 2018*. 14. aktualizované vydání. V Praze: 1. VOX. Ekonomie (1. VOX). ISBN 978-808-7480-632.

VANČUROVÁ, Alena, Lenka LÁCHOVÁ a Hana ZÍDKOVÁ, 2020. *Daňový systém ČR 2020*. Praha: Wolters Kluwer. ISBN 978-807-5988-874.

VANČUROVÁ, Alena, 2021. *Zdanění osobních příjmů*. 3. vydání. Praha: Wolters Kluwer. ISBN 978-80-7676-236-7.

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

§	Paragraf
%	Procento
Σ	Suma
č.	Číslo
ČR	Česká republika
ČSSZ	Česká správa sociálního zabezpečení
DP	Daňová povinnost
DZD	Dílčí základ daně
FO	Fyzická osoba
m ²	Metr čtverečný
OBZP	Osoba bez zdanitelných příjmů
odst.	Odstavec
OSSZ	Okresní správa sociálního zabezpečení
OSVČ	Osoba samostatně výdělečně činná
písm.	Písmene
PO	Právnícká osoba
Sb.	Sbírky
SP	Sociální pojištění
SVČ	Samostatná výdělečná činnost
VZ	Vyměřovací základ
ZD	Základ daně
ZDP	Zákon o daních z příjmů
ZO	Zdaňovací období
ZP	Zdravotní pojištění
ZTP/P	Zvlášť těžké postižení s průvodcem

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1: Daňová soustava (vlastní zpracování dle Ptáčkové Mísařové a Otavové, 2018, s. 13).....	16
Obrázek 2: Porovnání odvodového zatížení podnikatele při využití paušálních výdajů a paušální daně v roce 2022.....	47
Obrázek 3: Porovnání odvodového zatížení podnikatele a manželky za rok 2022 (vlastní zpracování).....	50
Obrázek 4: Porovnání odvodového zatížení podnikatele a manželky za rok 2022 (vlastní zpracování).....	52
Obrázek 5: Porovnání variant odvodového zatížení při spolupráci s manželkou za rok 2022 (vlastní zpracování).....	53
Obrázek 6: Porovnání odvodového zatížení podnikatele a neteře (vlastní zpracování).....	56
Obrázek 7: Porovnání odvodového zatížení podnikatele a neteře za rok 2022 (vlastní zpracování).....	58
Obrázek 8: Porovnání variant odvodového zatížení při spolupráci s neteří za rok 2022 (vlastní zpracování).....	58
Obrázek 9: Porovnání odvodového zatížení podnikatele, manželky a neteře za rok 2022 (vlastní zpracování).....	61
Obrázek 10: Srovnání variant odvodového zatížení podnikatele za rok 2022 (vlastní zpracování).....	62

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1: Stanovení DZD a celkového ZD (vlastní zpracování dle Hejdukové, 2015, s. 105)	24
Tabulka 2: Schéma výpočtu daně (vlastní zpracování dle Ptáčkové Mísařové a Otavové, 2018, s. 38).....	25
Tabulka 3: Výpočet záloh na daň z příjmů fyzických osob (vlastní zpracování).....	27
Tabulka 4: Slevy na dani pro fyzické osoby za rok 2022 (vlastní zpracování dle Hnátka, 2022, s. 18).....	32
Tabulka 5: Daňové zvýhodnění 2022 (vlastní zpracování)	34
Tabulka 6: Sazby sociálního pojistného 2022 (vlastní zpracování)	37
Tabulka 7: Minimální a maximální VZ u SP 2022 (vlastní zpracování).....	37
Tabulka 8: Minimální VZ a sazby ZP 2022 (zdroj: vlastní zpracování)	39
Tabulka 9: Odvodové zatížení podnikatele za rok 2022 při využití paušální daně (vlastní zpracování).....	42
Tabulka 10: Odhadované příjmy podnikatele za rok 2022 (vlastní zpracování).....	42
Tabulka 11: Odhadované výdaje podnikatele a DZD § 7 za rok 2022 (vlastní zpracování)	43
Tabulka 12: Paušální výdaje podnikatele a DZD § 7 za rok 2022 (vlastní zpracování).....	43
Tabulka 13: Slevy na dani podnikatele za rok 2022 (vlastní zpracování).....	44
Tabulka 14: Výpočet daně z příjmů podnikatele za rok 2022 (vlastní zpracování)	45
Tabulka 15: Výpočet ZP za rok 2022 (vlastní zpracování)	46
Tabulka 16: Výpočet SP za rok 2022 (vlastní zpracování)	46
Tabulka 17: Rozdělení ZD na spolupracující manželku a výpočet DP za rok 2022 (vlastní zpracování).....	48
Tabulka 18: Výpočet ZP při spolupráci s manželkou za rok 2022 (vlastní zpracování).....	49
Tabulka 19: Výpočet SP při spolupráci s manželkou za rok 2022 (vlastní zpracování)	50
Tabulka 20: Rozdělení ZD na spolupracující manželku a výpočet DP za rok 2022 (vlastní zpracování).....	51
Tabulka 21: Výpočet ZP při spolupráci s manželkou za rok 2022 (vlastní zpracování).....	51
Tabulka 22: Výpočet SP při spolupráci s manželkou za rok 2022 (vlastní zpracování)	52
Tabulka 23: Rozdělení ZD na spolupracující neteř a výpočet DP za rok 2022 (vlastní zpracování).....	54
Tabulka 24: Výpočet ZP při spolupráci s neteří za rok 2022 (vlastní zpracování)	54
Tabulka 25: Výpočet SP při spolupráci s neteří za rok 2022 (vlastní zpracování).....	55
Tabulka 26: Rozdělení ZD na spolupracující neteř a výpočet DP za rok 2022 (vlastní zpracování).....	56
Tabulka 27: Výpočet ZP při spolupráci s neteří za rok 2022 (vlastní zpracování)	57

Tabulka 28: Výpočet SP při spolupráci s neteří za rok 2022 (vlastní zpracování).....	57
Tabulka 29: Rozdělení ZD na spolupracující manželku a neteř a výpočet DP za rok 2022 (vlastní zpracování).....	59
Tabulka 30: Výpočet ZP při spolupráci s manželkou a neteří za rok 2022 (vlastní zpracování)	60
Tabulka 31: Výpočet SP při spolupráci s manželkou a neteří za rok 2022 (vlastní zpracování)	60
Tabulka 32: Celkové odvodové zatížení všech osob za rok 2022 (vlastní zpracování)	63

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha P I: Přiznání k dani z příjmů fyzických osob

Příloha P II: Přehled o příjmech a výdajích ZP

Příloha P III: Přehled o příjmech a výdajích ČSSZ

PŘÍLOHA P I: PŘIZNÁNÍ K DANI Z PŘÍJMŮ FYZICKÝCH OSOB

Než začnete vyplňovat tiskopis, přečtěte si, prosím, pokyny.

Finančnímu úřadu pro / Specializovanému finančnímu úřadu

Územnímu pracovišti v, ve, pro

01 Daňové identifikační číslo

02 Rodné číslo

03 DAP¹⁾

řádné

opravné

dodatečné

04 Kód rozlišení typu DAP²⁾

05 DAP podává poradce na základě písné moci k zastupování

05a Zákonná povinnost ověření účetní závěrky auditorem³⁾

Otisk podacího razítka finančního úřadu

Důvody pro podání dodatečného DAP zjištěny dne

Datum

ano

ne

ano

ne

PŘIZNÁNÍ k dani z příjmů fyzických osob

podle zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon“)

za zdaňovací období (kalendářní rok) nebo jeho část⁴⁾ od do
dále jen „DAP“

1. ODDÍL – Údaje o poplatníkovi

06 Příjmení Podnikatel	07 Rodné příjmení ⁵⁾	08 Jméno(-a) Pan
09 Titul ⁶⁾	10 Státní příslušnost	11 Číslo pasu

Adresa místa pobytu v den podání DAP

12 Obec	13 Ulice / část obce	14 Číslo popisné/orientační	
15 PSČ	16 Telefon / mobilní telefon ⁷⁾	17 E-mail ⁸⁾	18 Stát

Adresa místa pobytu k poslednímu dni kalendářního roku, za který se daň vyměřuje

Řádky 19 až 22 vyplňte pouze v případě, že adresa k poslednímu dni kalendářního roku, za který se DAP podává, je rozdílná od adresy v den podání DAP.

19 Obec	20 Ulice / část obce	21 Číslo popisné/orientační	22 PSČ
---------	----------------------	-----------------------------	--------

Adresa místa pobytu na území České republiky, kde se poplatník obvykle ve zdaňovacím období zdržoval

Řádky 23 až 28 vyplňte pouze v případě, že nemáte bydliště (trvalý pobyt) na území České republiky.

23 Obec	24 Ulice / část obce	25 Číslo popisné/orientační
26 PSČ	27 Telefon / mobilní telefon ⁷⁾	28 E-mail ⁸⁾

29 Kód státu – vyplní jen daňový nerezident

29a Vyše celosvětových příjmů

30 Transakce uskutečněné se zahraničními spojenými osobami⁹⁾

ano

ne

1. ODDÍL – Dílčí základ daně, základ daně, ztráta

1. Výpočet dílčího základu daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti (§ 6 zákona)

	poplatník	finanční úřad
31 Úhm příjmů od všech zaměstnavatelů		
32 (neobsazeno)		
33 Daň zaplacená v zahraničí podle § 6 odst. 13 zákona		
34 Dílčí základ daně podle § 6 zákona (f. 31 – f. 33)		
35 Úhm příjmů plynoucí ze zahraničí podle § 6 zákona		

2. Dílčí základy daně z příjmů fyzických osob podle § 6, § 7, § 8, § 9 a § 10 zákona, základ daně a ztráta

36 Dílčí základ daně ze závislé činnosti podle § 6 zákona (f. 34)		
37 Dílčí základ daně nebo ztráta ze samostatné činnosti podle § 7 zákona (f. 113 přílohy č. 1 DAP)	196 142	
38 Dílčí základ daně z kapitálového majetku podle § 8 zákona		
39 Dílčí základ daně nebo ztráta z nájmu podle § 9 zákona (f. 206 přílohy č. 2 DAP)		
40 Dílčí základ daně z ostatních příjmů podle § 10 zákona (f. 209 přílohy č. 2 DAP)		
41 Úhm řádků (f. 37 + f. 38 + f. 39 + f. 40)	196 142	
42 Základ daně (36 + kladná hodnota z f. 41)	196 142	
43 (neobsazeno)		
44 Uplatňovaná výše pravomocně stanovené ztráty (maximálně do výše f. 41)		
45 Základ daně po odečtení ztráty (f. 42 – f. 44)	196 142	

3. ODDÍL – Nezdaniitelné části základu daně, odčitatelné položky a daň celkem

Částka podle § 15	Počet měsíců	Počet měsíců
46 Odst. 1 zákona (hodnota bezúplatného pinění – darů/darů)		
47 Odst. 3 a 4 zákona (odečet úroků)		
48 Odst. 5 zákona (penzijní připojištění, penzijní pojištění doplňkové penzijní spoření)	12 000	
49 Odst. 6 zákona (soukromé životní pojištění)		
50 Odst. 7 zákona (odborové příspěvky)		
51 Odst. 8 zákona (úhrada za zkoušky ověřující výsledky dalšího vzdělávání)		
52 § 34 odst. 4 zákona (výzkum a vývoj)		
53 § 34 odst. 4 (odpočet na podporu odborného vzdělávání)		

54 Úhm nezdanitelných částí základu daně a položek odčitatelných od základu daně (f. 46 + f. 47 + f. 48 + f. 49 + f. 50 + f. 51 + f. 52 + f. 53)	12 000	
55 Základ daně snížený o nezdanitelné části základu daně a položky odčitatelné od základu daně (f. 45 – f. 54)	184 142	
56 Základ daně zaokrouhlený na celé sta Kč dolů	184 100	
57 Daň podle § 16 zákona	27 615,00	

4. ODDÍL – Daň celkem, ztráta

58 Daň podle § 16 zákona (f. 57) nebo částka z f. 330 přílohy č. 3 DAP	27 615,00	
59 (neobsazeno)		
60 Daň zaokrouhlená na celé Kč nahoru	27 615	
61 Daňová ztráta – zaokrouhlená na celé Kč nahoru bez znaménka mínus	0	

5. ODDÍL – Uplatnění slev na dani a daňového zvýhodnění

62 Slevy celkem podle § 35 odst. 1 zákona		
63 Sleva podle § 35a nebo § 35b zákona		

Tab. č. 1 ÚDAJE O MANŽELCE (MANŽELOVI)

Příjmení, jméno, titul manželky (manžela)	Rodné číslo

Částka podle § 35ba odst. 1	Počet měsíců	Počet měsíců
64 písm. a) zákona (základní sleva na poplatníka)		30 840
65a) písm. b) zákona (sleva na manželku/manžela)	12	24 840
65b) písm. b) zákona (sleva na manželku/manžela, která/ktý je držitelem ZTP/P)		
66 písm. c) zákona (základní sleva na invaliditu – pro poživatele invalidního důchodu pro invaliditu prvního nebo druhého stupně)		
67 písm. d) zákona (rozšířená sleva na invaliditu – pro poživatele invalidního důchodu pro invaliditu třetího stupně)		
68 písm. e) zákona (sleva na držitele průkazu ZTP/P)		
69 písm. f) zákona (sleva na studenta)		
69a písm. g) zákona (sleva za umístění dítěte)		
69b (neobsazeno)		
70 Úhrm slev na daní podle § 35, § 35a, § 35b a § 35ba zákona (f. 62 + f. 63 + f. 64 + f. 65a + f. 65b + f. 66 + f. 67 + f. 68 + f. 69)		55 680
71 Daň po uplatnění slev podle § 35, § 35a, § 35b a § 35ba zákona (f. 60 – f. 70)		0

Tab. č. 2 ÚDAJE O DĚTECH ŽIJÍCÍCH S POPLATNÍKEM VE SPOLEČNĚ HOSPODAŘÍCÍ DOMÁCNOSTI

Příjmení a jméno	Rodné číslo	Počet měsíců ve výšina jedno dítě		Počet měsíců ve výšina druhé dítě		Počet měsíců ve výšina třetí a další dítě	
		bez ZTP/P	se ZTP/P	bez ZTP/P	se ZTP/P	bez ZTP/P	se ZTP/P
1	2	3		4		5	
		12					
		12					
72 Daňové zvýhodnění na vyživované dítě				15 204			
73 Sleva na daní (částka z f. 72, uplatněná maximálně do výše daně na f. 71)				0			
74 Daň po uplatnění slevy podle § 35c zákona (f. 71 – f. 73)				0			
74a Daň ze samostatného základu daně podle § 16a zákona (částka z f. 413 přílohy č. 4 DAP)							
75 Daň celkem (f. 74 + f. 74a)				0			
76 Daňový bonus (f. 72 – f. 73)				15 204			
77 Daň celkem po úpravě o daňový bonus (f. 75 – f. 76), pokud je na řádku zapomené číslo uveďte nulu				0			
77a Daňový bonus po odpočtu daně (f. 76 – f. 75), pokud je na řádku zapomené číslo uveďte nulu				15 204			

1. ODDÍL – Dodatečné DAP

78 Poslední známá daň		
79 Zjištěná daň podle § 141 zákona č. 280/2009 Sb., daňového řádu (f. 77 nebo f. 77a)		
80 Rozdíl řádků (f. 79 – f. 78): zvýšení (+) částka daně se zvyšuje, snížení (–) částka daně se snižuje		
81 Poslední známá daň – daňová ztráta podle § 5 zákona		
82 Zjištěná ztráta podle § 141 zákona č. 280/2009 Sb., daňového řádu (f. 61)		
83 Rozdíl řádků (f. 82 – f. 81): zvýšení (+) – daňová ztrátase zvyšuje, snížení (–) daňová ztráta se snižuje		

2. ODDÍL – Placení daně

84 Úhrm sražených záloh na daň z příjmů ze závislé činnosti (po slevách na daní)		
85 Na zbyvajících zálohách zapláceno poplatníkem celkem		
86 Úhrm záloh podle § 38lk zaplacených poplatníkem v paušálním režimu		1 200
87 Sražená daň podle § 36 odst. 6 zákona		
87a Sražená daň podle § 36 odst. 7 zákona		
88 Zajištěná daň plátcem podle § 38e zákona		
89 Úhrm vyplacených měsíčních daňových bonusů podle § 35d zákona (včetně případného doplatku na daňovém bonusu)		
90 Zaplacená daňová povinnost (záloha) podle § 38gb odst. 2 zákona		
91 Zbyvá doplatit (f. 77 – f. 77a – f. 84 – f. 85 – f. 86 – f. 87 – f. 87a – f. 88 + f. 89 – f. 90): (+) zbyvá doplatit, (–) zapláceno více		-16 404

PŘÍLOHY DAP:

Ve sloupci uveďte počet listů příloh.

Název přílohy	
Příloha č. 1 – „Výpočet dítěti základu daně ze samostatné činnosti (§ 7 zákona)“	1
Příloha č. 2 – „Výpočet dítěti základu daně z příjmů z nájmu (§ 9 zákona) a z ostatních příjmů (§ 10 zákona)“	
Příloha č. 3 – „Výpočet daně z příjmů ze zahraničí (§ 38f zákona)“ včetně Samostatných listů	
Příloha č. 4 – „Výpočet daně ze samostatného základu daně podle § 16a zákona“	
Účetní závěrka poplatníka, který vede účetnictví	
„Potvrzení o zdanitelných příjmech ze závislé činnosti a o srazených zálohách na daň a daňovém zvýhodnění“ za příslušné zdaňovací období od všech zaměstnavatelů (např. podle § 38j odst. 3 zákona)	
Doklad o poskytnutém bezúplatném plnění (daru)	
Potvrzení o poskytnutém úvěru na bytové potřeby a o výši zaplacených úroků z tohoto úvěru	
Potvrzení o zaplacených příspěvcích na penzijní připojištění, penzijní pojištění, nebo doplňkové penzijní spoření	1
Potvrzení o zaplacených příspěvcích na soukromé životní pojištění	
Potvrzení o úhradě za zkoušky ověřující výsledky dalšího vzdělávání	
Potvrzení předškolního zařízení o výši výdajů vynaložených za umístění vyzvolaného dítěte	
Potvrzení zaměstnavatele druhého z poplatníků pro uplatnění nároku na daňové zvýhodnění	
Důvody pro podání dodatečného DAP	
Potvrzení o vyplacených příjmech a sražené daně	
Potvrzení výše příjmů od zahraničního správce daně	
Vyrozměření o provedeném vkladu do katastru nemovitostí (§ 10 zákona)	
Seznam pro poplatníky uplatňující nárok na vyloučení dvojitého zdanění podle § 38f odst. 10 zákona	
Příloha pro poplatníky uplatňující oddělenou položku podle § 34 odst. 1 zákona	
Potvrzení o vyplacených příjmech podle § 10 odst. 1 písm. h) bod 1 zákona a o sražené daně vybírané srážkou podle zvláštní sazby daně z těchto příjmů	
Další přílohy výše neuvedené	
Počet listů příloh celkem	2

Údaje o podepisující osobě¹⁾: Kód podepisující osoby:

Jméno(-a) a příjmení / Název právnické osoby

.....

Datum narození / Evidenční číslo osvědčení daňového poradce / IČ právnické osoby

.....

Fyzická osoba oprávněná k podpisu (je-li zástupce právnickou osobou), s uvedením vztahu k právnické osobě (např. jednatel, pověřený pracovník apod.)

Jméno(-a) a příjmení / Vztah k právnické osobě

.....

Daňový subjekt / Osoba oprávněná k podpisu

Datum

Otisk razítka

Vlastnoruční podpis daňového subjektu / osoby oprávněné k podpisu

¹⁾ Označte křížkem odpovídající variantu.
²⁾ Údaj vyplňte, pouze máte-li kód rozlišení typu DAP v případech uvedených v § 239b, § 239c a § 244 zákona č. 280/2009 Sb., daňového řádu, ve znění pozdějších předpisů.
³⁾ Údaje o podepisující osobě budou vyplněny pouze v případě, kdy je DAP zpracováno a podáno osobou odlišnou od daňového subjektu.
⁴⁾ Označené údaje jsou nepovinné.

Otisk podacího razítka finančního úřadu

ŽÁDOST O VRÁCENÍ PŘEPLATKU NA DANI Z PŘÍJMŮ FYZICKÝCH OSOB

Podle ust. § 154 a 155b zákona č. 280/2009 Sb., daňového řádu, ve znění pozdějších předpisů, žádám o vrácení:

přeplatku na daně z příjmů fyzických osob **16 404 Kč**

Přeplatek zašlete na adresu: **Pan Podnikatel**

nebo vraťte na účet vedený u č.

kód banky specifický symbol

Vlastník účtu měna, ve které je účet veden

V dne Podpis daňového subjektu (podepisující osoby²⁾)

PŘÍLOHA č. 1

Je součástí tištěného **PŘÍZNÁNÍ** k dani z příjmů fyzických osob za zdaňovací období 2021 – 25 5405 MFin 5405 vzor č. 27 (dále jen „DAP“)

Rodné číslo:

Částky uvedené v celých Kč. Číselné hodnoty počítané v průběhu výpočtu daňové povinnosti jsou ukazateli ve smyslu ustanovení § 146 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů a jejich zaokrouhlení se provádí s přesností na dvě desetinná místa. Postupné zaokrouhlování v dvou nebo více stupních je nepřijatelné.

Výpočet dílčího základu daně ze samostatné činnosti (§ 7 zákona)

1. Výpočet dílčího základu daně z příjmů ze samostatné činnosti (§ 7 zákona)

Příjmy plynoucí ze zdrojů na území České republiky a příjmy plynoucí ze zdrojů v zahraničí

Vedu daňovou evidenci ¹⁾	☐	Vedu účetnictví ²⁾	☐	Uplatňuji výdaje procentem z příjmů ³⁾	XXXXX
-------------------------------------	--------------------------	-------------------------------	--------------------------	---	-------

	poplatník	finanční úřad
101 Příjmy podle § 7 zákona	980 710	
102 Výdaje související s příjmy podle § 7 zákona	784 568	
103 (neobsazeno)		
104 Rozdíl mezi příjmy a výdaji (ř. 101 – ř. 102) nebo výsledek hospodaření (zisk, ztráta)	196 142	
105 Úhm částek podle § 5, § 23 zákona a ostatní úpravy podle zákona zvyšující – uveďte úhm částek zvyšujících výsledek hospodaření nebo rozdíl mezi příjmy a výdaji. Podkladem jsou částky uvedené v odd. E na str. (2)		
106 Úhm částek podle § 5, § 23 zákona a ostatní úpravy podle zákona snižující – uveďte úhm částek snižujících výsledek hospodaření nebo rozdíl mezi příjmy a výdaji. Podkladem jsou částky uvedené v odd. E na str. (2)		
107 Část příjmů nebo výsledku hospodaření před zdaněním (zisk), kterou rozdělujete na spolupracující osobu (osoby) podle § 13 zákona, včetně dílena rodiny zúčastněného na provozu rodinného závodu		
108 Část výdajů nebo výsledku hospodaření před zdaněním (ztráta), kterou rozdělujete na spolupracující osobu (osoby) podle § 13 zákona, včetně dílena rodiny zúčastněného na provozu rodinného závodu		
109 Část příjmů nebo výsledku hospodaření před zdaněním (zisk), která připadá na Vás jako na spolupracující osobu podle § 13 zákona, včetně dílena rodiny zúčastněného na provozu rodinného závodu		
110 Část výdajů nebo výsledku hospodaření před zdaněním (ztráta), která připadá na Vás jako na spolupracující osobu podle § 13 zákona, včetně dílena rodiny zúčastněného na provozu rodinného závodu		
111 (neobsazeno)		
112 Váš podíl jako společníka veřejné obchodní společnosti nebo komplementáře komanditní společnosti. Vykáže-li společnost ztrátu, označte svůj podíl znaménkem minus (-)		
113 Dílčí základ daně (ztráta) z příjmů podle § 7 zákona (ř. 104 + ř. 105 – ř. 106 – ř. 107 + ř. 108 + ř. 109 – ř. 110 + ř. 112)	196 142	

2. Doplnující údaje (§ 7 zákona)

A. Údaje o obrázu a odpisech

Roční úhm čistého obrátu

Uplatněné odpisy celkem

Z toho odpisy nemovitých věcí

B. Druh činnosti⁴⁾

Název hlavní (převazující) činnosti	Sazba výdajů % z příjmů	Příjmy	Výdaje	CZ - NACE
	80	980 710	784 568	
Název dalších činností				
Celkem		980 710	784 568	

25 5405/P1 MFin 5405/P1 - vzor č. 17

A. Údaje o samostatné činnosti

Datum zahájení činnosti Datum přerušení činnosti Datum ukončení činnosti Datum obnovení činnosti Počet měsíců činnosti

--	--	--	--	--

B. Tabulka pro poplatníky, kteří vedou daňovou evidenci podle § 7b zákona

Vypíšte pouze v případě, vedete-li daňovou evidenci podle § 7b zákona. Údaje, prosím, vypíšte v celých Kč.

	Na začátku zdaňovacího období	Na konci zdaňovacího období
1. Hmotný majetek		
2. Peněžní prostředky v hotovosti ¹⁾		
3. Peněžní prostředky na bankovních účtech ¹⁾		
4. Zásoby		
5. Pohledávky včetně poskytnutých úvěrů a zápůjček		
6. Ostatní majetek ¹⁾		
7. Dluhy včetně přijatých úvěrů a zápůjček		
8. Rezervy		

9. Mzdy

¹⁾ Označené údaje jsou nepovinné.**C. Úpravy podle § 5, § 23 zákona²⁾**

č.č.	Popis úpravy podle § 5, § 23 zákona zvyšující výsledek hospodaření nebo rozdíl mezi příjmy a výdaji	poplatník uvede v celých Kč
1.		
2.		
3.		
4.		

č.č.	Popis úpravy podle § 5, § 23 zákona snižující výsledek hospodaření nebo rozdíl mezi příjmy a výdaji	poplatník uvede v celých Kč
1.		
2.		
3.		
4.		

D. Údaje o společnických společnostech¹⁾

Jste-li společníkem společnosti, která není právnickou osobou, vyplňte údaje o ostatních společnických společnostech

	Jména	Příjmení	DIČ	Podíl na příjmech v %	Podíl na výdajích v %
1.					
2.					
3.					

E. Údaje o spolupracující osobě²⁾

Jste-li osoba, která rozděljuje příjmy a výdaje podle § 13 zákona, nebo osoba v rodinném závodě, uveďte údaje o spolupracující osobě

	Jména	Příjmení	DIČ (RČ)	Podíl na příjmech a výdajích v %
1.				
2.				

F. Údaje o osobě, která rozděljuje příjmy a výdaje

Jste-li spolupracující osoba podle § 13 zákona, nebo osoba v rodinném závodě, uveďte údaje o osobě, která na Vás rozdělila příjmy a výdaje

	Jména	Příjmení	DIČ	Podíl na příjmech a výdajích v %
1.				

G. Údaje o veřejné obchodní společnosti nebo komanditní společnosti¹⁾

Daňové identifikační číslo veřejné obchodní společnosti, kde jste společníkem, nebo komanditní společnosti, kde jste komplementářem, a výše Vašeho podílu v procentech

DIČ	%

¹⁾ Z předstížených možností v rámciku vyberte odpovídající variantu a označte křížkem.²⁾ Údaje, pro které nedostačuje vyhraněné místo, uveďte na volný list a přiložte křížkopisem.

PŘÍLOHA P II: PŘEHLED O PŘÍJMECH A VÝDAJÍCH ZP

**VŠEOBECNÁ
ZDRAVOTNÍ POJIŠŤOVNA
ČESKÉ REPUBLIKY**
VZP - kód 111

**Přehled
OSVČ
za rok
2022**

Přehled o výši daňového základu ze samostatné výdělečné činnosti a zaplacených zálohách na pojistné (§ 24 odst. 2 a 3 zák. č. 592/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů) Formulář bude zpracován elektronicky. Vychytá se prosím předepsaným typem písma Courier New Bold 11. Zakládávací pole označte Mřížkou.

Typ přihledu
 Nový opravny

Datum převzetí, razítko a podpis pracovníka VZP ČR

1. Identifikace pojistěnce

Příjmení: Jméno: Titul:

Adresa: Číslo poštovní / číslo orientační: Číslo pojistěnce (rodné číslo):

PSČ: Obec: Identifikační číslo osoby (IČO):

Bankovní spojení: (předčíslo účtu - číslo účtu / kód banky) Telefon:

E-mail:

2. Prohlášení pojistěnce

V roce 2021 pro mne neplatila povinnost hradit zálohy na pojistné v měsících: 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 1-12 a) zaměstnání b) nemoc OSVČ Důvod:

V roce 2021 pro mne nebyl stanoven minimální vyměřovací základ v měsících: 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 1-12 Důvod: a) b) c) d) e) f)

Pro důvod podle písmena f) uveďte Rodné číslo 1. dítěte: Rodné číslo 2. dítěte:

3. Priznání k dani z příjmu

Mám povinnost podat daňové přiznání do 1.4. 2023

Daňové přiznání podávám po 1.4. 2023 elektronicky

Daňové přiznání za mne po 1.4. 2023 podává daňový poradce

Nemám povinnost podat daňové přiznání

4. Pojistné OSVČ

Řádek 3 Daňový základ Kč

Řádek 4 Počet měsíců trvání samostatné výdělečné činnosti v roce 2021

Řádek 5 Z řádku 4 počet měsíců, kdy byla OSVČ pojištěna u VZP ČR

Řádek 6 Počet měsíců, ve kterých pro OSVČ platí minimální vyměřovací základ

Řádek 9 19 456 Kč x Řádek 6 Kč

Řádek 14 Vyměřovací základ OSVČ za rok 2022: 0,56 x Řádek 3 (pro < Řádek 9, započte se Řádek 9) Kč

Řádek 16 Pojistné za rok 2022: 0,135 x (Řádek 14 x Řádek 9) / Řádek 4 (zaokr. na Kč nahoru) Kč

5. Přeplatek (Doplatek)

Řádek 41 Úhrn zaplacených záloh na pojistné v roce 2022 na účet VZP ČR Kč

Řádek 43 Přeplatek (Doplatek): Řádek 41 - Řádek 16 Kč

Přeplatek

NEŽÁDÁM o vrácení přeplatku (přeplatek bude použit na úhrady záloh v dalším období)

ŽÁDÁM o vrácení přep. ve výši: Kč

Přeplatek záloh: na bankovní účet poštovní poukázkou

6. Nová výše zálohy (viz Poučení)

Řádek 51 0,135 x 0,5 x Řádek 3 / Řádek 4 (zaokr. na Kč nahoru) Kč

Typ zálohy a) 2 627 Kč b) výpočet c) 0 Kč Kč

Nová výše zálohy

7. Datum vyplnění a podpis pojistěnce

Prohláším, že všechny údaje v tomto PŘEHLEDU jsou pravdivé a že ohlásím VZP ČR všechny změny údajů, a to do 8 dnů ode dne, kdy jsem se o změněné skutečnosti dozvěděl.

VZP 87.51/2021 Vyplněno dne

PŘÍLOHA P III: PŘEHLED O PŘÍJMECH A VÝDAJÍCH ČSSZ

Přehled o příjmech a výdajích OSVČ za rok 2022

podle § 15 zákona č. 589/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů

řádný opravný

Místní příslušná OSSZ/PSSZ/MSSZ Brno OSSZ Hodonín		Variabilní symbol důchodového pojištění (DP)	
A. Základní identifikace			
1. Příjmení Podnikatel	2. Jméno Pan	3. Titul	4. Rodné číslo
5. Datum narození	6. Ulice	7. Číslo domu	8. Obec
9. PSČ	10. Stát Česká republika	11. ID datové schránky/E-mail	12. Telefon
B. Údaje o výkonu samostatné výdělečné činnosti (SVČ)			
13. V roce 2022 jsem vykonával/a SVČ ☒ jen hlavní ☐ jen vedlejší ☐ hlavní i vedlejší ☐			
Hlavní SVČ jsem vykonával/a v měsících: 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5 ☐ 6 ☐ 7 ☐ 8 ☐ 9 ☐ 10 ☐ 11 ☐ 12 ☐ 1-12 ☒			
Vedlejší SVČ jsem vykonával/a v měsících: 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5 ☐ 6 ☐ 7 ☐ 8 ☐ 9 ☐ 10 ☐ 11 ☐ 12 ☐ 1-12 ☐			
Měsíce, v nichž po celý měsíc trval nárok na výplatu nemocenského/PPM nebo dlouh. ošetrového: 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5 ☐ 6 ☐ 7 ☐ 8 ☐ 9 ☐ 10 ☐ 11 ☐ 12 ☐ 1-12 ☐			
C. Důvod výkonu vedlejší SVČ podle ustanovení § 9 odst. 6 písm. a) – d) zákona č. 155/1995 Sb.			
14. Zaměstnání ☐	15. Nárok na výplatu invalidního nebo příznámi starobního důchodu ☐		
16. Nárok na rodičovský příspěvek ☐	17. Nárok na PPM nebo nemocenské z důvodu těhotenství a porodu z NP zaměstnanců ☐		
18. Osobní péče o osobu závislou na pomoci jiné osoby ☐	19. Nezaopatřenost (studium) ☐		
D. Údaje o daňovém základu OSVČ za rok 2022 a další údaje podle ustanovení § 15 zákona č. 589/1992 Sb.			
20. Daňový základ	196 142,00 Kč	Údaje OSSZ/PSSZ/MSSZ Brno	
21. Počet měsíců, v nichž je SVČ považována za		☒ Hlavní ☐ Vedlejší	☐ Hlavní ☐ Vedlejší
22. Počet měsíců, v nichž jsem vykonával/a SVČ aspoň po část měsíce		☒ Hlavní ☐ Vedlejší	☐ Hlavní ☐ Vedlejší
23. Průměrný měsíční daňový základ	16 345,17 Kč		
24. Rozdělení daňového základu	Hlavní část: 0,00 Kč	Vedlejší část: 0,00 Kč	
25. Vypočtený vyměřovací základ	Hlavní část: 98 071 Kč	Vedlejší část: 0 Kč	
26. Důl vyměřovací základ	Hlavní část: 0 Kč	Vedlejší část: 0 Kč	
27. Minimální vyměřovací základ	116 736 Kč	Poznámka: řádky 24. a 26. se vyplňují pouze v případě, bylo-li vykonávána hlavní i vedlejší činnost (čtěte pokyny).	
28. Určený vyměřovací základ	116 736,00 Kč		
29. Vyměřovací základ ze zaměstnání			
30. Součet řádků 28 a 29	116 736 Kč		
31. Vyměřovací základ ze SVČ	116 736,00 Kč		
32. Pojistné na DP	34 087,00 Kč		
33. Úhm zaplacených záloh na DP	34 092,00 Kč		
34. Výsledný Doplatek/Přeplatek (rozdíl mezi řádky 32 a 33)	-5,00 Kč		
E. Vedlejší SVČ – přihláška k účasti na DP OSVČ v roce 2022			
Vzhledem k tomu, že jsem v roce 2022 nedosaň/a z výkonu vedlejší SVČ zákonem stanoveného příjmu pro povinnou účast na důchodovém pojištění OSVČ, přihlašuji se k této účasti dnem podání tohoto přehledu			ano ☐ ne ☐
		strana 1 ČSSZ - 89 334 Z 1/2022	

Přehled o příjmech a výdajích OSVČ za rok 2022 - 2. strana

Rodné číslo OSVČ

F. Výše zálohy na důchodové pojištění (DP) a pojistného na nemocenské pojištění (NP) na rok 2023					
V roce 2022 budu vykonávat SVČ	☐ Hlavní	☐ Vedlejší	35. Měsíční vyměřovací základ	0,00	Kč
36. Měsíční záloha na DP	0,00		Kč	37. Měsíční pojistné na NP	0,00
G. Způsob použití přeplatku					
Přeplatek (část přeplatku) ve výši			5,00 Kč		
použijte (nemám-li vůči OSSZ/PSSZ/MSSZ Brno nebo ČSSZ splatný závazek) na úhradu záloh na pojistné na měsíce roku 2023					
1 ☒ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5 ☐ 6 ☐ 7 ☐ 8 ☐ 9 ☐ 10 ☐ 11 ☐ 12 ☐					
Přeplatek (zbývající část přeplatku) ve vyšší výši než 99 Kč					
a) ☐ Vraťte na účet:					
IBAN (mezinárodní číslo účtu použijte při platbě do ciziny) Předčíslí účtu Číslo účtu Kód banky Variabilní symbol Specifický symbol					
<input type="text"/>					
b) ☐ Pošlete poštovní poukážkou (zpoplatněno) na adresu trvalého pobytu nebo na uvedenou adresu:					
Ulice Číslo domu Obec PSČ Stát					
<input type="text"/>					
H. Údaje o daňovém přiznání					
38. Povinnost podávat daňové přiznání			ano ☒	ne ☐	
39. Daňové přiznání podáno po 1.4.2023 elektronicky			ano ☐	ne ☒	
40. Daňové přiznání podává po 1.4.2023 daňový poradce			ano ☐	ne ☒	
41. Uhlita pro předložení daňového přiznání byla rozhodnutím FU prodloužena do dne			<input type="text"/>		
42. Účtování v hospodářském roce			ano ☐	ne ☒	
I. Údaje o opravném přehledu					
Datum zjištění nové výše vyměřovacího základu ze SVČ Důvod předložení opravného přehledu					
<input type="text"/>					
J. Základní identifikace OSVČ, se kterou je vykonávána spolupráce					
Příjmení Jméno Titul Rodné číslo Datum narození					
<input type="text"/>					
Ulice Číslo domu Obec PSČ Stát					
<input type="text"/>					
K. Prohlášení					
Prohlašuji, že všechny údaje uvedené v tomto přehledu jsou pravdivé a že příslušné správě sociálního zabezpečení ohlásím změny údajů, které by vedly ke zvýšení vyměřovacího základu za rok 2022, a to do 8 dnů ode dne, kdy jsem se o těchto změnách dozvěděl/a.					
☐ Za účelem zajištění plné a transparentní informovanosti a efektivnější vzájemné komunikace v agendě sociálního pojištění OSVČ udělují ČSSZ a OSSZ/PSSZ/MSSZ Brno souhlas se zpracováním svého telefonního čísla a své e-mailové adresy uvedené výše. O svých právech v souvislosti se zpracováním osobních údajů jsem byl/a poučen/a. Více informací nelezmete na https://www.cssz.cz/cz/odpr.htm .					
L. Podpisy a přílohy					
Plná moc přílohou			ano ☐	ne ☐	
Jiné přílohy			ano ☐	ne ☐	
Datum vyplnění			<input type="text"/>		
<input type="text"/>			<input type="text"/>		
Podpis (a razítko) OSVČ			Podpis a razítko OSSZ		
<input type="text"/>			<input type="text"/>		
Datum přijetí			<input type="text"/>		
Za OSSZ zpracováno			<input type="text"/>		
<input type="text"/>			<input type="text"/>		

